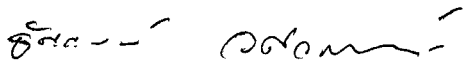
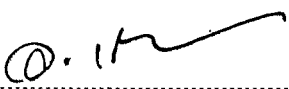

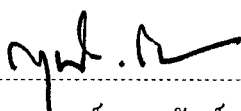
หัวข้อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ   ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด จังหวัดระนอง
ชื่อและนามสกุล   นางสิรินาถ นามจันทร์
แขนงวิชา   สหกรณ์
สาขาวิชา   ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ชัยยุทธศรี วิศวกรรมวัฒน์

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชัยยุทธศรี วิศวกรรมวัฒน์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ไอภาวดี เข้มทอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว้ออิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ลีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

ผู้ศึกษา นางสาวสิรินาถ นามจันทร์ ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธัญญ์รัศม์ วศวรรณวัฒน์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1)ศึกษาข้อมูลเชิงเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

ประชากรที่ศึกษาคือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ที่มีหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 66 ราย 67 สัญญาและสมาชิกที่เป็นหนี้เงินกู้ระยะปานกลางค้างชำระ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 22 ราย 22 สัญญา รวม 88 ราย 89 สัญญา เลือกกลุ่มตัวอย่างจากการเรียงลำดับลูกหนี้เงินกู้ตามเลขที่สัญญาและใช้วิธีเลือกสัญญาเว้นสัญญาโดยการจับฉลากครั้งแรกได้หมายเลข 2 จึงเริ่มการสุ่มตัวอย่างจากสัญญาที่ 2 ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นจำนวน 33 ราย ส่วนลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางศึกษาทั้ง 22 ราย รวมขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 55 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 – 31 มีนาคม 2551 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ(R^2) และการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ได้แก่ ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับหนี้ค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง และการขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 57.60 และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมคือมีเงินกู้ในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 33.10

คำสำคัญ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หนี้ค้างชำระ สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ธัญญ์ศรม์ วศวรรณวัฒน์ ที่ได้กรุณาใช้เวลาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำการปรับปรุงแก้ไขในการศึกษาค้นคว้าอิสระนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ประสาทวิชาให้ผู้ศึกษาได้นำความรู้มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ที่ช่วยประสานงานในการหาข้อมูล และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจที่ได้รับจากเพื่อนร่วมงานสำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้รับการสนับสนุนกำลังใจอย่างดีจากสามีและลูก รวมทั้งบุคคลในครอบครัวนามจันทร์ และครอบครัวเพชรพิรุณ ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง

ประโยชน์อันจะพึงมีจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

สิรินาถ นามจันทร์

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินเชื่อ	14
บริบทของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการศึกษา	39
ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก	39
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิก	42
ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
สรุปผลการศึกษา	53
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	61
ก แบบสอบถามสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด	62
ข รายละเอียดลูกหนี้แยกตามอายุหนี้	68
ประวัติผู้ศึกษา	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 สรุปลูกหนี้เงินให้กู้ค้างชำระ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550.....	2
ตารางที่ 1.2 ผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ขาดทุนประจำปีและขาดทุนสะสมปีบัญชี 2548-2550.....	3
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ.....	40
ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านการผลิต	42
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านการตลาด.....	43
ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ	43
ตารางที่ 4.5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	44
ตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์.....	45
ตารางที่ 4.7 ลำดับความสำคัญของปัจจัย.....	46
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ..	47
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการตลาดกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ..	48
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภัยธรรมชาติกับการเป็นหนี้ ค้างชำระ.....	48
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมกับการเป็นหนี้ ค้างชำระ.....	49
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์กับการ เป็นหนี้ค้างชำระ.....	50
ตารางที่ 4.13 แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด.....	51

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	ผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ขาดทุนประจำปีและขาดทุนสะสมปีบัญชี 2548-2550.....	3
ภาพที่ 1.2	กรอบแนวคิดของการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1	โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์.....	13

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด เกิดจากเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2519 ประเภทสหกรณ์การเกษตร มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 161/12 ถนนกะเปอร์-บ้านนา หมู่ที่ 1 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง วันสิ้นปีทางบัญชีคือ วันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี ปัจจุบันสหกรณ์ใช้ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งนายทะเบียนได้รับจดทะเบียน ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2544 เลขทะเบียนข้อบังคับที่ ก. 005931 เพื่อใช้แทนข้อบังคับฉบับเดิม ที่ใช้บังคับเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2544 มีแผนดำเนินงานในเขตอำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง ซึ่งมี 5 ตำบล จากรายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิกสามัญ 589 คน และสมาชิกสมทบ 214 คน รวมสมาชิกทั้งหมด 803 คน ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท) 1,211,680.- บาท สมาชิกสหกรณ์มีอาชีพทำสวน กาแฟ หมาก ขางพารา มังคุด ลองกอง และรับจ้างทั่วไป

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด อยู่ในรูปอเนกประสงค์และธุรกิจที่สำคัญ คือธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ การให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรและลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ธุรกิจซื้อ ได้แก่ การจัดหาสิ่งของมาจำหน่ายแก่สมาชิก เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น ธุรกิจขาย ได้แก่ การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากสมาชิกเพื่อจัดจำหน่าย และธุรกิจรับฝากเงินจากสมาชิกประเภทเงินฝากออมทรัพย์

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจโดยให้เงินกู้แก่สมาชิก จัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งรับฝากเงินจากสมาชิก ผลการดำเนินงานปรากฏว่าขาดทุนติดต่อกันมาหลายปีแล้ว เนื่องจากสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสูง โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการประมาณการเกี่ยวกับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินกู้ ลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ย และค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ ซึ่งเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เพราะลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ และเป็นลูกหนี้ค้างนานไม่สามารถติดตามเร่งรัดให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ สหกรณ์จึงตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เป็นจำนวนที่สูง

จากงบการเงินสำหรับปีบัญชีสิ้นสุด วันที่ 31 มีนาคม 2550 พบว่า สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ ประกอบด้วย

1. เงินกู้ระยะสั้น จำนวน 66 สัญญา เป็นเงิน 1,138,748.00 บาท และลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง จำนวน 22 สัญญา เป็นเงิน 833,878.00 บาท สหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ค้ำงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่หนี้ค้ำงานเกิน 10 ปี และอัตราการรับชำระหนี้จากลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลางยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

2. ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้(เงินต้น) 64 สัญญา เป็นเงิน 1,172,255.00 บาท ในจำนวนนี้เป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 682,129.00 บาท และมีลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้(ดอกเบี้ย) 55 สัญญา เป็นเงิน 885,001.00 บาท ในจำนวนนี้เป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้จำนวน 502,578.00 บาท

ลูกหนี้เงินให้กู้ค้ำชำระ ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ดังตารางที่ 1.1

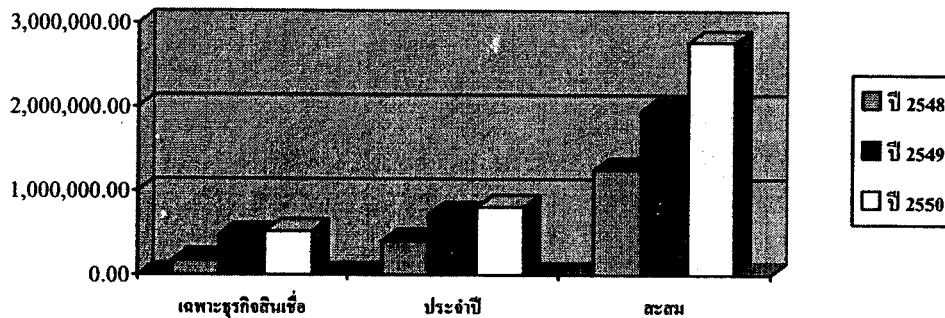
ตารางที่ 1.1 สรุปลูกหนี้เงินให้กู้ค้ำชำระ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550

ประเภท	จำนวน(สัญญา)	จำนวนเงิน (บาท)
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	66	1,138,748.00
ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง	22	833,878.00
ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้(เงินต้น)	64	1,172,255.00
ลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้(ดอกเบี้ย)	55	885,001.00

การดำเนินธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลักที่สำคัญธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด แต่การเรียกเก็บหนี้เงินต้น สหกรณ์ประสบปัญหาหนี้สินค้ำชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าสหกรณ์ได้ดำเนินการฟ้องร้องเรียกหนี้สินคืนจากสมาชิก ก็ยังไม่ทำให้หนี้ค้ำชำระลดลง ทำให้สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันหลายปี ดังตารางที่ 1.2 และภาพที่ 1.1

ตารางที่ 1.2 ผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ขาดทุนประจำปีและขาดทุนสะสมปีบัญชี 2548 - 2550

ปี(สิ้นสุด 31 มีนาคม)	เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ	ประจำปี	สะสม
2548	175,824.62	406,374.80	1,254,523.19
2549	474,022.90	728,712.95	1,959,376.46
2550	518,956.21	806,997.76	2,766,374.22

ภาพที่ 1.1 ผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ขาดทุนประจำปีและขาดทุนสะสมปีบัญชี 2548 - 2550

จากภาพที่ 1.1 จะเห็นว่าสหกรณ์ฯ มีผลขาดทุนต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2548 - 2550 ซึ่งผลการดำเนินงานที่ขาดทุนของสหกรณ์นี้มีสาเหตุมาจากการที่สหกรณ์ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการตั้งค่าเผื่อนี้สูงสัจะสูญเป็นจำนวนมาก จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

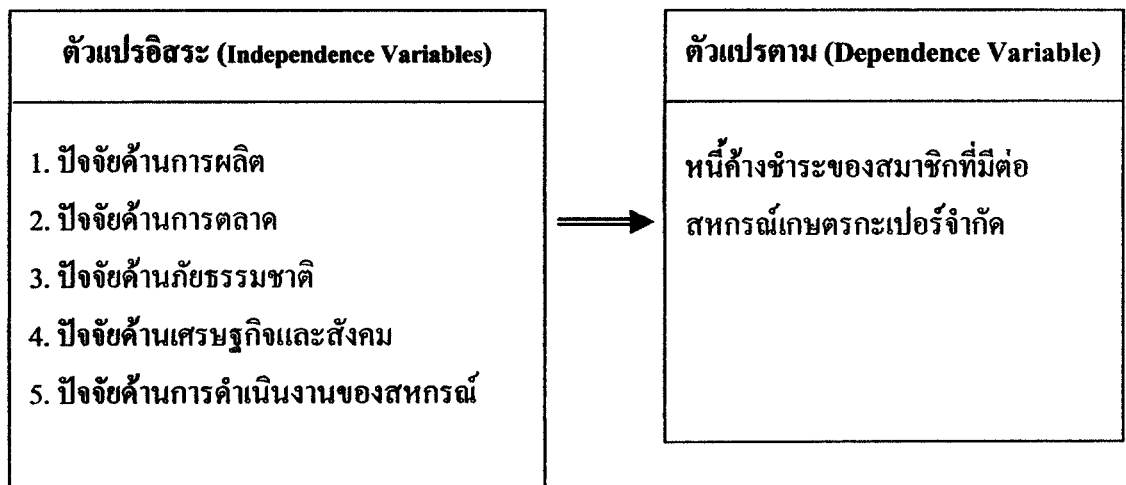
2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เกิดจากลักษณะปัญหาการผลิต ปัญหาทางการตลาด ปัญหาทางด้านภัยธรรมชาติ ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม และปัญหาจากการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ศึกษาจึงมีความเชื่อว่าปัจจัยเหล่านี้น่าจะมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาดังภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานในการศึกษา มีดังนี้

- 4.1 ปัจจัยด้านการผลิตมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
- 4.2 ปัจจัยด้านการตลาดมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

4.3 ปัจจัยด้านภัษรรมชาติมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

4.4 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

4.5 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

5. ขอบเขตของการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่องนี้จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด 5 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านภัษรรมชาติ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และ ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ว่า ปัจจัยด้านใดที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาเรื่องนี้จะศึกษาเฉพาะสมาชิกที่มีหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง ค้างเกินกำหนดชำระ ต่อสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550

5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาคือ ตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2550 ถึง เดือนเมษายน 2551

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

6.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ที่เป็นหนี้ค้ำชำระทั้งประเภทหนี้ระยะสั้น และหนี้ระยะปานกลาง

6.3 หนี้ค้ำชำระระยะสั้น หมายถึง หนี้ซึ่งเกิดจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด กู้ยืมเงินจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถส่งเงินชำระคืนแก่สหกรณ์ได้ ภายในระยะเวลา 1 ปี

6.4 หนี้ค้ำชำระระยะปานกลาง หมายถึง หนี้ซึ่งเกิดจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด กู้ยืมเงินหรือสิ่งของจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถส่งเงินชำระคืนแก่สหกรณ์ได้ ภายในระยะเวลา 3-5 ปี

6.5 ปัจจัย หมายถึง ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์

6.6 ปัจจัยด้านการผลิต หมายถึง ปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ มีราคาสูง ขาดแคลน แรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงานสูง ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสมขาดแหล่งน้ำ ขาดการนำเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้ ไม่ได้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินการเกษตร

6.7 ปัจจัยด้านการตลาด หมายถึง ขายผลผลิตได้ราคาต่ำไม่คุ้มกับการลงทุนไม่มีการประกันราคาผลผลิตจากรัฐบาล ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง มีเงื่อนไขสัญญาการขายผลผลิตกับพ่อค้าท้องถิ่น แหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล และขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย

6.8 ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ หมายถึง เกิดภาวะน้ำท่วม เกิดภาวะฝนแล้ง เกิดภาวะศัตรูพืชระบาด และเกิดภาวะลมพายุ

6.9 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ระบายผลผลิตเพื่อนำเงินไปชำระหนี้แห่งอื่น ๆ ไม่ได้ออกไปปรับจ้างทำงานนอกบ้าน ไม่มีอาชีพเสริม สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย มีภาระส่งบุตรเรียนหนังสือ มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคสูง ค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรมต่างๆ สูง มีเงินกู้ในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ และดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบมีอัตราสูง

6.10 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ หมายถึง ไม่มีการแนะนำแผนการผลิตหรือแผนการใช้เงินทุน ไม่มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ ไม่ได้ส่งหนังสือเตือนหนี้ให้แก่สมาชิกทุกคน เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง สมาชิกไม่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ต่ำจึงยังไม่ชำระ ถ้าส่งชำระหนี้แล้วกู้ใหม่ต้องถูกหักเงินค่าหุ้น ถ้าส่งชำระหนี้แล้วได้รับเงินกู้ใหม่ล่าช้า ไม่ได้รับวงเงินกู้เพิ่มอีก ไม่ได้รับบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก ไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์ ขาดแคลนยานพาหนะในการปฏิบัติงาน เงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมมีจำกัด และพนักงานสินเชื่อมีน้อยไม่เพียงพอกับสมาชิก

7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้ศึกษาจะได้ใช้เป็นฐานข้อมูลในการแนะนำส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

7.2 สหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด ได้รับข้อมูลใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้เงินกู้ค้างชำระของสมาชิก และวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ การติดตามเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

7.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง ได้ใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผน ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

7.4 ผู้บริหารกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยรวบรวมในประเด็นต่าง ๆ นำมาสรุปได้ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินเชื่อ
3. บริบทของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของคำว่า “สหกรณ์”

ความหมายของสหกรณ์ในทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สหกรณ์หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2542 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “สหกรณ์” คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย (นรินทร์พร จุลมนต์. อ้างในลาวัล จรรยากรณ์ 2546 : 13) ได้ทรงแปลมาจากคำจำกัดความของนายฮิวเบิร์ต คัลเวอร์ต (Hubert Calvert) นายทะเบียนสหกรณ์ของประเทศอินเดียว่า สหกรณ์เป็นวิธีการจัดการรูปแบบหนึ่งซึ่งบุคคลหลายคนเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจของตนเองในฐานะที่เป็นมนุษย์ โดยมีสิทธิเสมอหน้ากันหมด เพื่อบำรุงตนให้เกิดความเจริญทางทรัพย์

พสุ สัตถาภรณ์ (อ้างในทศพร พลีดี. 2547 : 7) กล่าวว่า สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมหรือเป็นการประกอบการอย่างหนึ่งที่เกิดจากความร่วมมือกันโดยสมัครใจ โดยที่สมาชิกผู้เป็นเจ้าของเป็นผู้ให้บริการ การดำเนินงานยึดหลักประชาธิปไตย มีจุดมุ่งหมายที่มีได้

แสวงหากำไร แต่เพื่อให้เกิดการกินดีอยู่ดีในหมู่สมาชิก ผลประโยชน์ต่างๆ ที่ได้จะเฉลี่ยคืนกลับไปยังสมาชิกตามส่วนที่ได้ใช้บริการในสหกรณ์

1.2 อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์ คือระบบความเชื่อที่มีแบบแผน ซึ่งก่อให้เกิดการจูงใจให้กลุ่มชนในสังคมยึดถือนำมาใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อให้บรรลุถึงความเป็นอยู่ที่ดี

อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology) คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม

1.3 หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล (คำว่า "บุคคล" หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ช่มชู้จากผู้อื่น อย่างไรก็ตาม การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสหกรณ์ ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์ข้อนี้ สมาชิกสมทบนั้น ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทบบมีสิทธิบางประการก็ตาม

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญา ในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

หลักการสหกรณ์ข้อนี้ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้องทำ

หน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิก เพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจ หรือทำสัญญาใด ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ

หลักการข้อนี้เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับ ทั้งสหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาทและความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง ทั้งๆ ที่ได้รับเริ่มให้จัดตั้งกองทุนสะสมจัดสหภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้วส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์แทบจะเรียกได้ว่าซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุดโดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

- การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะรวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

- ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเยาวชนและ

ผู้นำด้านความคิดเป็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา ฯลฯ วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนาจผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ "ระบบรวม" หรือเป็นเอกภาพ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาสความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

1.4 วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.5 ประเภทสหกรณ์

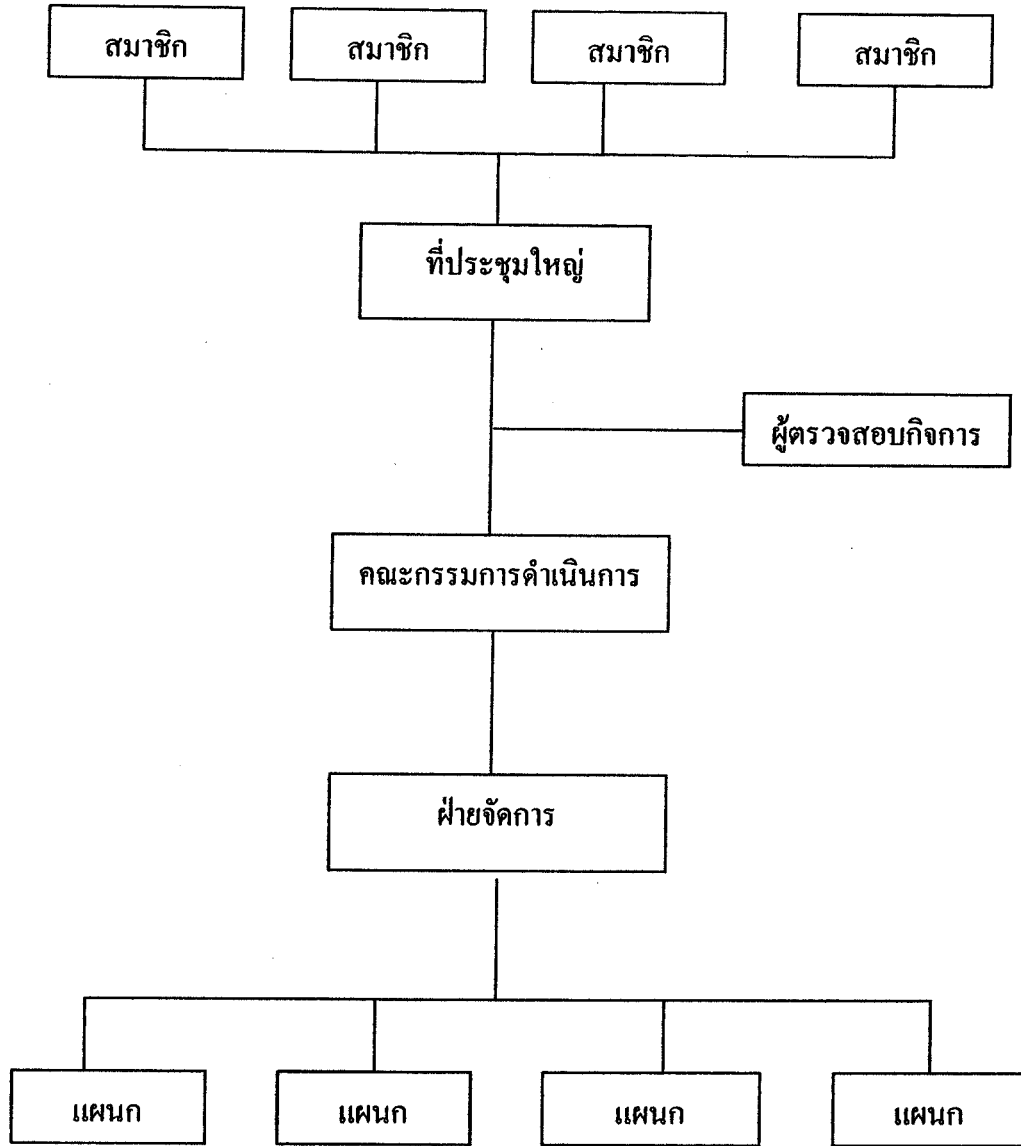
1. สหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์ประมง
3. สหกรณ์นิคม
4. สหกรณ์ร้านค้า
5. สหกรณ์บริการ
6. สหกรณ์ออมทรัพย์
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

1.6 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

การบริหารภายในของสหกรณ์มีบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานรวม 3 ฝ่าย ได้แก่สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ แต่ละฝ่ายแบ่งภาระรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

1. สมาชิกใช้อำนาจสูงสุดในการบริหาร และควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยผ่านที่ประชุมใหญ่ และมอบหมายอำนาจในการบริหารงานของสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ
2. คณะกรรมการดำเนินการ รับมอบอำนาจจากสมาชิกให้เป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ ตามความต้องการของสมาชิก และกำหนดนโยบายโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่
3. ฝ่ายจัดการ ได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานฝ่ายต่างๆ ได้รับการจัดจ้าง โดยสหกรณ์ผ่านคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายของสหกรณ์ บางสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการด้านการเงิน การบัญชี ตลอดจนการดำเนินธุรกิจประเภทต่างๆของสหกรณ์ และรายงานผลการตรวจสอบเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์ แสดงได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

ที่มา : วิลาวัลย์ ตั้งสกุล (2543 :19)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินเชื่อ

2.1 ความหมายและนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 5-8)

สินเชื่อ(Credit) ในทางเศรษฐศาสตร์ หมายความว่า ความเชื่อถือซึ่งทำให้บุคคลฝ่ายหนึ่งยอมมอบของหรือบริการหรือเงินจำนวนหนึ่งให้เพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ช่วงเวลาหนึ่ง

สินเชื่อ เพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมเงินของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขยายผลผลิตเกษตรกรรม การให้สินเชื่อนั้นอาจให้เป็นเงินสดหรือให้เป็นสิ่งของ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย หรือวัสดุการเกษตรอื่นๆ เป็นต้น

นโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร เนื่องจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยง(Risk) ทั้งในด้านการผลิตและการขายผลผลิต ดังนั้น เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว การให้สินเชื่อจะต้องใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบตามสมควร ซึ่งสหกรณ์ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางต่อไปนี้

(1) การคัดเลือกท้องที่ เพื่อให้การให้สินเชื่อได้ผลในการเพิ่มผลผลิตหรือสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอย่างแท้จริงสหกรณ์ควรดำเนินงานในท้องที่ซึ่งมีผู้ทางการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะท้องที่ที่ได้รับน้ำจากชลประทาน มีบริการส่งเสริมการเกษตรจากส่วนราชการหรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องและผลิตผลในท้องที่นั้นมีผู้ทางการขายได้กว้างขวาง

(2) การคัดเลือกเกษตรกรผู้กู้ สหกรณ์ควร ใช้ความระมัดระวังในการคัดเลือกเกษตรกรผู้กู้ให้ได้ผู้มีนิสัยดีมีความซื่อสัตย์และมีฐานะทางเศรษฐกิจพอสมควรตลอดจนมีความสามารถดำเนินงานเกษตรในขนาดซึ่งก่อให้เกิดรายได้เพียงพอเพียง ซึ่งปกติย่อมชำระหนี้ได้ตามกำหนด

(3) การให้การศึกษอบรม สหกรณ์จะต้องให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรผู้กู้ เช่น ในเรื่องเหตุผลคุณประโยชน์และโทษของการใช้สินเชื่อ วิธีการเพิ่มผลผลิต การทำแผนงานผลิตและการออมเงิน เป็นต้น

(4) การให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต สหกรณ์ควรช่วยเหลือเกษตรกรในการทำแผนงานผลิตโดยถูกต้องสมควร และให้สินเชื่อเพิ่มผลผลิตโดยคำนึงถึงแผนงานผลิต ความสามารถชำระหนี้ของเกษตรกรผู้กู้แต่ละราย อีกทั้งจำนวนสินเชื่อควรสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการผลิต และ

ค่าของผลผลิตที่คาดว่าจะได้ นอกจากนี้สหกรณ์ควรปฏิเสธไม่ให้สินเชื่อซึ่งไม่อาจชำระคืนได้จาก รายได้การเกษตร เพราะการให้สินเชื่อเช่นนั้น มักเกิดความยากลำบากในการชำระคืน

(5) การควบคุมแนะนำ สหกรณ์ต้องควบคุมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรผู้กู้ให้เกิด ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยการออกไปตรวจสอบการใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามแผนการผลิต

(6) ทะเบียนเกษตรกรกรม สหกรณ์พึงช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดทำทะเบียน เกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินของเกษตรกรประจำปี เพื่อเป็นทาง หักฐานฐานะทางการเงินของเกษตรกรผู้กู้หรือผู้ค้าประกัน โดยต้องแท้

(7) หลักประกัน สหกรณ์ควรพิจารณากำหนดให้เหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อและ ระยะเวลาชำระคืน

(8) การเชื่อมโยงสินเชื่อเข้ากับงานธุรกิจอื่น สหกรณ์ควรเชื่อมโยงงานสินเชื่อ งาน ขายผลิตผลการเกษตรและงานจัดหาวัสดุการเกษตรเข้าด้วยกันโดยบริบูรณ์

(9) เหตุสุดวิสัย โดยอาชีพการเกษตรต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ หากมี เหตุการณ์นอกเหนืออำนาจการควบคุมของสหกรณ์และเกษตรกรผู้กู้เกิดขึ้น ทำให้การผลิตทาง การเกษตรได้ผลไม่แน่นอน ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงนี้ การให้สินเชื่อเพื่อการผลิตทาง การเกษตรโดยปกติควรให้ไม่เกินส่วนอันควร

(10) การไม่ชำระหนี้โดยจงใจ ในกรณีที่มีเกษตรกรผู้กู้จงใจไม่ชำระหนี้ทั้งที่ สามารถชำระหนี้ได้ หากสหกรณ์ได้ใช้ความสามารถในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้แล้วไม่เป็น ผลสหกรณ์พึงดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ และเพื่อมิให้ผู้อื่นเป็นเยี่ยงอย่าง

2.2 การบริหารสินเชื่อ

หลักการทั่วไปในการพิจารณาสินเชื่อ (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 9-11) สิ่งที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พิจารณาเมื่อลูกค้าขอสินเชื่อมี 3 ประการ หรือที่ เรียกว่า 3 P คือ

1) วัตถุประสงค์ (Purpose) หมายถึงการพิจารณาถึงวงเงินที่ขอมมา ชนิดของเครดิต ที่ต้องการ เครดิตที่ได้จะนำไปใช้ทำอะไร จะเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเป็นการลงทุนในทรัพย์สิน ถาวร

2) การชำระคืน (Payment) หมายถึงความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอ สินเชื่อจะสามารถทำได้ตามสัญญาหรือไม่ระยะเวลาที่ขอมมาสั้นหรือยาวไป และควรจะให้ หรือ การชำระคืนจะทยอยชำระเป็นงวดๆ หรือครั้งเดียว เจ้าหน้าที่สินเชื่อแน่ใจหรือไม่ว่าผู้ขอกู้จะ สามารถชำระหนี้คืนตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน

3) การป้องกันความเสี่ยง(Protection) เรื่องการป้องกันความเสี่ยงนั้นจะพิจารณาถึงความเสี่ยงอันจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ในกรณีที่ธุรกิจของผู้ขอสินเชื่อขาดทุน ผู้ขอสินเชื่อจะเอาเงินจากที่อื่น มาชำระหนี้สหกรณ์ได้หรือไม่ ถ้าธุรกิจมีความเสี่ยงสูง สหกรณ์ก็ต้องดูคุณภาพของทรัพย์สินที่เอาประกันว่ามูลค่าจากการขายทอดตลาด จะพอกับหนี้ของสหกรณ์หรือไม่

หลักอื่นๆ ในการวิเคราะห์สินเชื่อ ได้แก่

1) Character เป็นคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อทางด้านคุณภาพจิตใจและพฤติกรรมของลูกหนี้ซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจอันที่จะชำระหนี้ ทางด้านพฤติกรรม เช่นความรับผิดชอบ ความมั่นคง ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความเสมอต้นเสมอปลาย เป็นต้น ทางด้านบุคคล เช่นประวัติการชำระหนี้ ความมั่นคงของที่อยู่อาศัย ลักษณะงานที่ทำ ฐานะการสมรส ฐานะทางสังคม และความเห็นของเพื่อนบ้านและผู้คุ้นเคย

2) Capacity เป็นคุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อทางด้านความสามารถ หรือสมรรถภาพในการหารายได้ให้เพียงพอที่จะชำระหนี้ตามที่ได้สัญญาไว้ ซึ่งมีส่วนประกอบในการพิจารณาทางด้านคุณสมบัติ เช่น รายได้ประจำ ความสามารถในการหารายได้ หนี้สินที่มีอยู่ และรูปแบบการใช้จ่าย เป็นต้น ทางด้านข้อมูลที่พิจารณาตัวบุคคล มีเงินเดือนและรายได้อื่นๆ ลักษณะของงานที่ทำพื้นฐานความรู้และความสามารถในการทำงาน สุขภาพ ความคิดก้าวหน้าในการทำงานและขนาดของครอบครัว เป็นต้น

3) Capital เป็นทรัพย์สินในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขอสินเชื่อ และหรือเงินทุน สหกรณ์จะต้องพิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อมีเงินทุนในธุรกิจของตัวเองมากน้อยแค่ไหน เพราะว่าเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นผลเสียหายนั้นผู้ลงทุนจะต้องรับผิดชอบก่อน

4) Collateral ได้แก่ทรัพย์สินที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาค้ำประกันหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ในอนาคต การค้ำประกันลูกหนี้จะช่วยลดความเสี่ยงของสหกรณ์

5) Condition เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่เพียงแต่จะมีความรู้ทางด้าน การวิเคราะห์ฐานะการเงิน และการดำเนินงานเพียงอย่างเดียว ควรจะต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรมบางชนิด ความต้องการด้านการตลาดหรือลูกค้า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

6) Country เริ่มถือว่าสำคัญและนำมาพิจารณา ทั้งนี้เนื่องจากทางการค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญเพิ่มขึ้นมาเป็นลำดับ และในการค้าระหว่างประเทศนี้มีความเสี่ยงอยู่หลายประการ อาทิภาวะทางการเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม นโยบายการค้าของประเทศ

2.3 หลักการเรียกเก็บหนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติให้การเรียกเก็บหนี้ได้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการ มีหลักการ ดังนี้ (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 23-24)

1) การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคนจะมีคุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไปบางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ยนี้ต้องทวงถึงจะให้ บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้โดยวิธีเรียกเก็บหนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลยุทธ์ (Tactic) เช่นลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือการทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีที่มีประวัติการชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอ ก็อาจจะทวงถามตามกำหนดเวลา (Date Line) หรือลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ทวงถามด้วยวิธีดังกล่าวแล้วไม่ได้ผล มีการบ้ายเบี่ยงหรือผัดผ่อน หรือใช้วิธีนิ่งเฉยอยู่เรื่อยๆ ก็จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาด การที่จะจัดว่าลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใดจะมีส่วนช่วยได้มาก

2) หลักการติดตามหนี้มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี คือ

2.1) วิธีการจัดชั้น โดยการจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่างๆ เช่นลูกหนี้ที่ดี หรือพอใช้ หรือไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้วก็นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ว่าควรติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใด หรือสะดวกในการติดตามเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในอนาคตต่อไป

2.2) วิธีกำหนดเวลา คือการกำหนดหลักการไว้ว่าลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายในระยะเวลาอย่างไร ซึ่งหนี้บางประเภทระยะเวลาการบอกกล่าวหลังทวงถามจะมีผลในทางรูปคดี เมื่อมีการฟ้องร้องกัน

3. บริบทของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

3.1 สภาพทั่วไปของอำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง ประวัติ

คำว่า “กะเปอร์” เป็นคำสมาส มาจากคำสองคำคือ “กะ” หรือ “กะ” เป็นภาษามลายู แปลว่า ฟี่ หรือ “น้ำ” หรือ “หญิงวัยกลางคน” ส่วนคำว่า “เปอร์” เป็นชื่อคน ซึ่งเป็นหญิงหม้ายชาวมลายูซึ่งอพยพมาตั้งถิ่นฐาน ณ บริเวณที่ตั้งตำบลกะเปอร์ในปัจจุบัน เป็นคนแรกชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า “อำเภอกะเปอร์” ส่วนอีกอย่างหนึ่งก็คือมาจากคำว่า กราเปอร์ แปลว่า คลองเปอร์ แล้วกร่อนเป็นกะเปอร์ ในปัจจุบัน

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอกะเปอร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดระนอง ห่างจากตัวจังหวัดระนอง 52 กิโลเมตร ติดชายฝั่งทะเลอันดามัน ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปตามทางหลวงหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 620 กิโลเมตร

ด้านใต้ กิ่งอำเภอสุขสำราญ อำเภอตาขุน (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

ด้านตะวันตก ทะเลอันดามัน

ด้านเหนือ อำเภอระนอง อำเภอพะโต๊ะ (จังหวัดชุมพร)

ด้านตะวันออก อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

สภาพพื้นที่

อำเภอกะเปอร์ มีเนื้อที่ประมาณ 657.688 ตารางกิโลเมตร มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านป่าไม้ สัตว์ป่า ของป่า และแร่ธาตุต่าง ๆ มีแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ 2 สาย คือ คลองกะเปอร์ มีต้นกำเนิดจากเขาแม่ยายหม่อน และคลองบางหิน มีต้นกำเนิดเขาแดนคลองยัน

ประชากรและอาชีพ

อำเภอกะเปอร์ มีประชากรทั้งสิ้น 17,809 คน แยกเป็น ชาย 9,153 คน หญิง 8,656 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมและการประมง ซึ่งในพื้นที่มีพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา กาแฟ เงาะ มังคุด ลองกอง และปาล์มน้ำมัน

การปกครอง

อำเภอกะเปอร์ แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 1 เทศบาล 3 องค์การบริหารส่วนตำบล จาก 5 ตำบล 34 หมู่บ้าน โดยมีเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. เทศบาลตำบลกะเปอร์ 10 หมู่บ้าน มีประชากร 6,832 คน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลาง 4 หมู่บ้านมีประชากร 3,301 คน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา 15 หมู่บ้านมีประชากร 4,912 คน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางหิน 5 หมู่บ้าน มีประชากร 4,148 คน

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศแบบมรสุม มี 2 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน (มกราคม - เมษายน) และฤดูฝน (พฤษภาคม - ธันวาคม)

3.2 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร นักวิชาการได้ให้ความหมายของสหกรณ์การเกษตร ไว้หลายพรรณษณะดังต่อไปนี้ดังต่อไปนี้

ถัดมา พิศาลบุตร (อ้างในวิลาวัลย์ ตั้งสกุล. 2543 : 17) ได้กล่าวถึงความหมายของ สหกรณ์การเกษตรไว้ว่าสหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่เกษตรกรชาวไร่ ชาวนา รวมกันจัดตั้งขึ้น โดยสมาชิกของสหกรณ์นั้นเป็นเกษตรกรทั้งหมด สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นมีลักษณะ เป็นสหกรณ์ อเนกประสงค์ มีการดำเนินธุรกิจหลายๆ ด้าน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของ สมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้นกว่าเดิม

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (อ้างในวิลาวัลย์ ตั้งสกุล. 2543 : 17) ได้กล่าวถึงความหมาย ของสหกรณ์การเกษตรไว้สรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตรเป็นการรวมกลุ่มผู้มีอาชีพการเกษตร เพื่อ แก้ปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ มุ่งหมายที่จะเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ของสมาชิก โดยการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปรับปรุงแหล่งน้ำบำรุงดิน ให้ความรู้ทางเทคนิคการเกษตรวางแผนการผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยรวมกันซื้อรวมกันขาย เพื่อช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ ของสมาชิกให้ดีขึ้น

3.3 ที่ตั้งและข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด เกิดจากเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ได้ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2519 ประเภทสหกรณ์ การเกษตร ปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 161/12 ถนนกะเปอร์-บ้านนา หมู่ที่ 1 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง วันสิ้นปีทางบัญชี วันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี ปัจจุบันสหกรณ์ใช้ ขอบังคับตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งนายทะเบียนได้รับจดทะเบียน ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2544 เลขทะเบียนข้อบังคับที่ ก. 005931 เพื่อใช้แทนข้อบังคับฉบับเดิม ถือใช้บังคับเมื่อ วันที่ 28 มีนาคม 2544 มีแผนดำเนินงานในเขตอำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง ซึ่ง มี 5 ตำบล จาก รายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิกสามัญ 589 คน และสมาชิกสมทบ 214 คน รวมสมาชิกทั้งหมด 803 คน ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท) 1,211,680.- บาท สมาชิกสหกรณ์มี อาชีพทำสวน กาแฟ หนาก ขางพารา มังคุด ลองกอง และรับจ้างทั่วไป

3.4 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

สหกรณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของ บรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่น ในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมความรู้ใน การผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

(2) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือปิดกั้นทำนบเหมืองฝาย จัดระบบการส่งน้ำ ระบาย น้ำและอำนวยความสะดวกใช้น้ำเพื่อประโยชน์แก่การเกษตร

- (3) จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก
- (4) รวบรวมผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์และบริการของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขายโดยซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกก่อนผู้อื่น
- (5) จัดให้มีฉางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์
- (6) จัดให้มียานพาหนะขนส่ง เครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตรสำหรับให้บริการแก่สมาชิก
- (7) จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตผลหรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด
- (8) จัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อการประกอบอาชีพและหรือการใช้จ่ายที่จำเป็น
- (9) จัดหาทุนเพื่อดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- (10) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
- (11) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
- (12) ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (13) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (14) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
- (15) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- (16) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
- (17) ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- (18) ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มรวมกันผลิต กลุ่มรวมกันซื้อ กลุ่มรวมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ
- (19) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทั้งทางการศึกษา พละนันทน์ และทางจิตใจ ให้เป็นครอบครัวที่สุขสมบูรณ์เพื่อรวมเป็นสังคมที่มีสันติสุข
- (20) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชนสหกรณ์ และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- (21) การกระทำต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินครอบครอง

กู้ยืม เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่าย จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

(22) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

(23) ขอรหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด

(24) ดำเนินการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

3.5 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

ฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2550

1. จำนวนสมาชิก	803	คน
2. ทุนเรือนหุ้น	1,211,680.00	บาท
3. ทุนอื่นๆ	38,063.04	บาท
4. เงินรับฝาก	425,124.55	บาท
5. เจ้าหนี้เงินกู้ ธกส. สาขาระนอง	3,937,257.00	บาท
6. ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น	1,138,748.00	บาท
7. ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง	833,878.00	บาท
8. ลูกหนี้ระยะสั้นเก็บเกี่ยว	36,515.00	บาท
9. ลูกหนี้ระยะสั้นโครงการปุย	8,100.00	บาท
10. ลูกหนี้เงินกู้ปรับโครงสร้างหนี้ (เงินต้น)	1,172,255.00	บาท
11. ลูกหนี้เงินกู้ปรับโครงสร้างหนี้ (ดอกเบี้ย)	885,001.00	บาท

ปริมาณธุรกิจประจำงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550

- ยอดเงินรับฝาก	114,458.51	บาท
- ยอดเงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์	13,768.38	บาท
- ยอดเงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งสิ้น	350,000.00	บาท
- มูลค่าสินค้าที่จัดมาจำหน่ายแก่สมาชิก	809,119.00	บาท

ผลการดำเนินงานประจำงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550

ขาดทุน	806,997.76	บาท
--------	------------	-----

3.6 ระเบียบสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้

สหกรณ์จะให้เงินกู้ได้เฉพาะแก่สมาชิกเท่านั้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน สมาชิกอาจกู้เงินจากสหกรณ์ได้แต่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1.1 เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตร ตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ กำหนดชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุ การเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยง ขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

(ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตร ซึ่งผู้ผลิตขึ้น

(ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

(ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

(จ) ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

(ช) ซื้อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะ ขายสัตว์นั้น ส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

1.2 เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนใน สินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

(ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

(ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุง ที่ดินอย่างอื่น

(ค) ทำสวน

(ง) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

(จ) ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ช) ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนใน กิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

(๗) ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

สมาชิกผู้กู้ต้องชำระเงินกู้ให้ตรงวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้เป็นธุระกวาดขันให้สมาชิกผู้กู้ส่งเงินชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ ให้ครบจำนวนตามสัญญา

2. จำนวนขั้นสูงของเงินกู้

2.1 จำนวนเงินกู้ระยะสั้นแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้น สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตและการชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น ในกรณีที่ผู้กู้เงินกู้ระยะสั้นรายก่อนค้างชำระอยู่โดยได้รับผ่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนเงินกู้อย่างใหม่ เมื่อบวกด้วยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้อย่างก่อน ต้องไม่เกินอัตราร้อยละหกสิบดังกล่าว ในกรณีประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงต้องไม่เกินอัตราร้อยละแปดสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขาย

การประเมินราคาผลิตผลดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้คำนวณตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้คะเนราคาต่อหน่วยไว้ล่วงหน้า

2.2 จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้น สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิต รายได้ ความสามารถชำระหนี้และการชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของสมาชิกนั้น

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางรวมทุกรายของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 150,000 บาท ไม่ได้

3. ระยะเวลาแห่งเงินกู้

3.1 เงินกู้ระยะสั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิก ผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลิตผลด้วยเงินกู้นั้น ได้จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดได้ไม่เกินสิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

3.2 เงินกู้ระยะปานกลาง ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จภายในสามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ อาจให้เวลาไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

อนึ่ง การชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดนั้นไม่ว่าจะชำระเต็มจำนวนหรือบางส่วนก็ตาม สมาชิกผู้กู้ยืมกระทำได้เสมอ และสหกรณ์ยืมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับจำนวนต้นเงินที่ได้รับคืนนั้นต่อไปอีก

4. หลักประกันเงินกู้

การกู้เงินตามระเบียบนี้ให้มีหลักประกันตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) มือสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นหลักประกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่สหกรณ์ประเมิน ไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (2) หรือ (3) หรือ (4)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินสามแสนบาท จะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียงสามแสนบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่หรือจะพึงมีในเวลาหนึ่งเวลาใดต่อสหกรณ์

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของตนต่อสหกรณ์แล้ว และไม่ประสงค์กู้เงินโดยจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะถอนจำนองในส่วนที่ประกันหนี้ของสมาชิคนั้นได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการถูกต้องตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว สหกรณ์จึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้ ในการพิจารณาถอนจำนอง สหกรณ์จะต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทราบเพื่อเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง

(2) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ซึ่งจะทำให้สมาชิกผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดซึ่งต้องไม่สูงกว่า 30,000 บาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม (1) หรือ (3) หรือ (4) ให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคนซึ่งกู้เงินดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ทำหนังสือรับรองต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ ผูกพันคนร่วมกันว่าในเมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้นไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเพื่อชำระหนี้ดังกล่าวต่อสหกรณ์จนเสร็จสิ้น สหกรณ์จะเรียกชำระหนี้จากผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้นโดยสิ้นเชิงหรือบางส่วนตามแต่จะเลือกได้ บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันยังคงผูกพันอยู่จนกว่าหนี้เงินกู้อดังกล่าวจะชำระเสร็จสิ้น ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์ และจาก

กองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัด ไม่สูงกว่า 30,000 บาท เป็น ไม่สูงกว่า 33,000 บาท

(3) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดย จำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้น ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า 30,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (4) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่งคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน ในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้แต่ละรายนั้นอย่างน้อยคนหนึ่งต้องมีอสังหาริมทรัพย์ของตนเองตามสมควร

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์ และจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัด ไม่สูงกว่า 30,000 บาท เป็น ไม่สูงกว่า 33,000 บาท

(4) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตตามชนิดของผลิตผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดให้สหกรณ์รวบรวมจัดการขายซึ่งทำให้สมาชิกผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เพื่อการนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดและสมาชิกผู้กู้มีสัญญาส่งผลิตผลนั้นต่อสหกรณ์ ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกอย่างน้อยสองคน ซึ่งมีสัญญาส่งผลิตผลชนิดเดียวกันกับผู้กู้มูลค่ารวมกันอย่างน้อยต้องเท่ากับของผู้กู้ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกัน

สมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกันหรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้

เมื่อผู้ค้ำประกันตายหรือลาออกจากสหกรณ์ โดยเหตุอื่น หรือมีเหตุซึ่งคณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ผู้กู้จัดสมาชิกอื่น ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้ำประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ไม่เป็นเหตุให้ผู้นั้นหลุดพ้นจากการค้ำประกันจนกว่าผู้กู้ได้จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทน

5. การควบคุมหลักประกัน

(1) ให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการตรวจสอบ เงินกู้ทุกรายให้มีหลักประกันตามที่ระเบียบกำหนดไว้ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่า หลักประกันสำหรับเงินกู้อยู่ใดเกิดบกพร่อง ผู้กู้ต้องจัดการแก้ไขข้อบกพร่องให้คืนดีภายในเวลาที่กำหนด

(2) สหกรณ์มีอำนาจเรียกให้สมาชิกผู้กู้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หนังสือสำคัญสำหรับสัตว์พาหนะ และหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินอย่างอื่นบรรดามีไว้แก่สหกรณ์ จนกว่าจะได้ชำระหนี้ทุกรายของตนเสร็จ

6. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(1) คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดว่า การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกันและ โดยปกติเริ่มลงมือในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งในบรรดาสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปเป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(2) เมื่อใกล้จะถึงหรือในระหว่างฤดูกาลผลิต สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักต้องเสนอแผนงานผลิตและคำขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการดำเนินการโดยผ่านประธานกลุ่มซึ่งตนสังกัด

(3) ให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มนัดเรียกประชุมกลุ่ม เพื่อพิจารณาแผนงานผลิตและคำขอกู้แต่ละรายและกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิก โดยในทางปฏิบัติต้องมอบให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงาน ธ.ก.ส. สอบสวนข้อมูลและรายละเอียดตามแผนงานผลิตและคำขอกู้ ยิงที่ประชุมกลุ่มหรือไร่หรือบ้านเรือนของสมาชิกผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเภทผลิตผล เนื้อที่เพาะปลูกซึ่งจะใช้เงินกู้นั้น ผลที่ได้ต่อไร่ตามปกติ ผลทั้งหมดที่คาดว่าจะได้ ส่วนที่หักเป็นค่าเช่าใช้ในครัวเรือนทำพันธุ์และใช้ในทางอื่นๆ ผลิตผลส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดว่าจะได้และราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่ส่งมอบต่อสหกรณ์เพื่อชำระหนี้เงินกู้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) (ในกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้นทั้งจำนวนเงินทุนของผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดการจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระคืนเสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของผู้กู้นั้น ในกรณีผู้ขอกู้เลิกใช้การจ้างองอสังหาริมทรัพย์หรือการค้าประกัน ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน หรือสอบสวนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้าประกันด้วยและเมื่อที่ประชุมกลุ่มได้ตรวจสอบและรับรองรายการต่างๆ แล้ว จึงเสนอแนะวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกผู้ขอกู้แต่ละคนจากกลุ่มนั้นๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(4) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับแผนงานผลิตและคำขอกู้ หนึ่ง สมาชิกผู้ขอกู้ทั้งหมดในแต่ละกลุ่มต้องทำหนังสือรับรองต่อสหกรณ์ตามความในข้อ 7(2) เสนอไปพร้อมกันด้วย

(5) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควร ก็จะอนุญาตให้สมาชิกผู้ขอกู้ถือใช้หนังสือกู้ได้ โดยกำหนดวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จไว้ด้วย

(6) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้ถือใช้หนังสือกู้ได้แล้วสมาชิกผู้กู้จึงเบิกรับเงินกู้ได้ ทั้งนี้โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกผู้กู้เป็นงวดๆ ตามจำนวนและในเวลาที่ต้องการใช้จ่ายดำเนินงาน โดยรวมต้นเงินไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ในการเบิกรับเงินกู้ ผู้กู้ต้องทำหลักฐานการรับเงินกู้ให้ไว้ทุกครั้ง สหกรณ์ย่อมคิดดอกเบี้ยตามจำนวนต้นเงินที่เบิกรับไปจริงเท่านั้น

อนึ่ง หากวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินของสมาชิกเป็นไปเพื่อจัดซื้อวัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภคหรือสินค้าอย่างอื่นที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจอยู่ สมาชิกผู้กู้เงินจะได้รับเงินกู้จากสหกรณ์ในรูปของสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค หรือวัสดุการเกษตรนั้นๆ แทนการรับในรูปของเงินสด

7. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

(1) สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้น เพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลัก หรือระยะปานกลางต้องแจ้งความจำนงขอกู้ต่อสหกรณ์เพื่อลงบันทึกไว้ การขอกู้รายที่ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ซึ่งสหกรณ์พึงพิจารณานั้น สหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงาน ธ.ก.ส. เพื่อแนะนำสมาชิกทำแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและคำขอกู้ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้ให้ถูกต้องตามสมควร และให้ผู้สอบสวนทำรายการประกอบคำขอกู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมทั้งรายการต่างๆ ตามที่จำเป็น เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับแผนงานผลิตหรือความมุ่งหมายที่ต้องการเงินทุน จำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้น จำนวนเงินทุนของสมาชิกผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้ และที่มาแห่งรายได้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะใช้เงินกู้การชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของผู้ขอกู้ ความสามารถและประสิทธิภาพของ ผู้ขอกู้ที่จะดำเนินงานตามที่เสนอในแผนงานผลิตหรือแผนงานการใช้เงินทุนและคำขอกู้และข้อความอื่นๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ตลอดจนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้ำประกัน หรือรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน ทั้งนี้ สมาชิกผู้ขอกู้และผู้เสนอค้ำประกัน ตลอดจนผู้เสนอจำนองทรัพย์สินเป็นประกัน ต้องให้ข้อความจริงและร่วมมือ

(2) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและคำขอกู้ ถ้าการกู้เงินรายนั้นใช้บุคคลค้ำประกัน ก็ให้ผู้ค้ำประกันทำหนังสือค้ำประกันตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้เสนอไปพร้อมกันด้วย

8. การตรวจสอบการใช้เงินกู้

(1) สหกรณ์อาจมอบประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงาน ช.ก.ส. ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ หนึ่ง กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงาน ช.ก.ส. โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะให้คำแนะนำแก่สมาชิกผู้กู้เพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรอื่นได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้กู้ต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรกรรมอื่นได้ผลดีขึ้นหรือภาวะแห่งการผลิตที่ใช้เงินกู้นั้น แสดงว่าจะได้ผล ไม่ดีหรือมีเหตุอื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้เงินกู้เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ลดหรือระงับการจ่ายเงินกู้งวดต่อ ๆ ไป สำหรับรายนั้นได้

9. ข้อผูกพันเกี่ยวกับการชำระหนี้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกผู้กู้

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของตนในปริมาณที่คุ้มกับเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) อันพึงชำระตามสัญญาไว้ โดยสหกรณ์คิดราคาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเท่ากับราคาตลาดแห่งผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้น ในเวลาและสถานที่ที่ส่งมอบให้แก่สหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม หนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมเกี่ยวกับเงินกู้ กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์หรือพนักงาน ช.ก.ส. มีสิทธิเข้าสำรวจผลิตผลของสมาชิกผู้กู้ในนาไร่ ในลานในที่เก็บหรือที่อื่นๆ ในเวลาอันสมควรได้เสมอ และสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

10. การชำระหนี้เงินกู้

เมื่อใกล้ถึงกำหนดการชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้สหกรณ์จะออกหนังสือเตือนสมาชิกผู้กู้ และสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ สหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อชักจูงสมาชิกผู้กู้เรื่องจำนวนเงินและกำหนดเวลา ซึ่งสมาชิกนั้นๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือจำนวนผลิตผล

หรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่สำหรับชำระหนี้เงินกู้รวมทั้งดอกเบี้ย

ในกรณีจำเป็นสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือประธานกลุ่ม หรือเลขานุการกลุ่ม หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ออกไปทวงถามสมาชิกผู้กู้รายคน เพื่อให้ชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยต่อสหกรณ์หรือให้ส่งชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ต่อสหกรณ์ (ในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรในการชำระหนี้เงินกู้นั้น ให้สมาชิกผู้กู้มีหน้าที่ต้องจัดการชำระ ณ สำนักงานของสหกรณ์ หรือสถานที่ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดเป็นคราว ๆ

11. การจัดสรรจำนวนเงินของสมาชิกเพื่อชำระหนี้เงินกู้

ในกรณีที่สมาชิกมีหนี้เงินกู้หลายราย ให้จัดสรรจำนวนเงินที่สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ให้เป็นไปตามกำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของสมาชิกนั้น แต่ถ้าสมาชิกผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระให้เป็นไปตามกำหนดได้ทุกราย หนี้เงินกู้รายใดถึงกำหนดชำระเสร็จก่อนที่ให้ชำระหนี้เงินกู้อย่างอื่นให้เป็นไปตามกำหนดก่อนที่จะชำระหนี้เงินกู้รายอื่นในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดให้ค่าฤชาธรรมเนียมดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงจะชำระคืนเงิน

12. ดอกเบี้ยเงินกู้

สหกรณ์กำหนดให้เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้นคณะกรรมการดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้ โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิกทราบเป็นคราว ๆ ไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้เงินให้สหกรณ์เรียกค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น เว้นแต่สมาชิกผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนเวลาได้ตามข้อ 14 การชำระดอกเบี้ยเงินกู้นั้น ถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้หรืองวดชำระหนี้ หนึ่ง ภายในสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์แต่ละปี ให้สมาชิกผู้กู้ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ถึงสิ้นปีนั้นต่อสหกรณ์ด้วย

ในกรณีสหกรณ์ให้เงินกู้ระยะสั้น หรือระยะปานกลางแก่สมาชิกจากกองทุนพิเศษ ส่งเสริมการเกษตร ให้เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวันตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

13. การผ่อนชำระหนี้

เมื่อสมาชิกผู้กู้รายใดมีหนี้เงินกู้ใกล้จะครบกำหนดชำระตามสัญญาแต่มีเหตุจำเป็นตามวรรคสองที่ไม่อาจจะชำระคืนเงินกู้ได้ตามสัญญา สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับสหกรณ์เพื่อขอทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาต่อสหกรณ์ (ให้ใช้กรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย) หากไม่ปฏิบัติ สมาชิกอาจจะหมดสิทธิที่จะขอผ่อนเวลา

ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่า สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถจะชำระคืนเงินกู้ไม่ว่าประเภทใดๆ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้เพราะมีเหตุจำเป็นเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงจนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนต้นเงินได้ ก็อาจผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินกว่าสามคราวไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)

14. การเรียกคืนเงินกู้

ในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิง พร้อมทั้งดอกเบี้ยทันที โดยมีพักค้ำเงินถึงระยะเวลาที่ให้ไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเรียกคืน โดยมีชักช้า

- (1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ
- (2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร
- (3) เมื่อสมาชิกผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ
- (4) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันในข้อ 12 โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร
- (5) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลาหรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือเมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับงวดนั้นๆ โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

กัลยาพร กัลยาบุตร(2533) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2533 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ประการคือ เพื่อศึกษาถึงภาวะหนี้สิน แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตรและการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อของสถาบันต่างๆ เพื่อให้มีผลต่อการพัฒนาการเกษตร โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรกรจำนวน 129 ครัวเรือน แบ่งเป็นครัวเรือนที่กู้ยืมในปีการเพาะปลูก 2533/34 จำนวน 57 ครัวเรือน และครัวเรือนที่ไม่ได้กู้ยืม จำนวน 72 ครัวเรือน ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบสมการถดถอยเชิงซ้อน และการวิเคราะห์จำแนกประเภท ผลปรากฏว่า ครัวเรือนที่มีหนี้สินค้างชำระเมื่อตอนต้นปีส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระกับพ่อค้าหรือเศรษฐีที่ดิน รองลงมาเป็นหนี้ค้างชำระกับธนาคารพาณิชย์ เกษตรกรมีหนี้สินอยู่ระหว่าง 8,500-21,000 บาท และการกู้เงินส่วนใหญ่มาจากพ่อค้า รองลงมาคือ ธ.ก.ส. เพื่อนบ้าน สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อระยะสั้น และเป็นสินเชื่อที่กู้มาทำการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อปัจจัยผันแปรมากที่สุด นอกจากนั้นผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสินเชื่อการเกษตรในระดับสูง ได้แก่หนี้สินค้างชำระเมื่อตอนต้นปี ทรัพย์สิน ในการดำเนินการเกษตรของฟาร์มและค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน ในการวิเคราะห์การใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ณ ระดับฟาร์มด้วยวิธีการถดถอยเชิงซ้อน ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตร ได้แก่ รายได้สุทธิในฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน หนี้สินค้างชำระเมื่อตอนต้นปี และทรัพย์สิน ในการดำเนินการเกษตรของฟาร์ม ตามลำดับ นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยที่ทำให้ครัวเรือนที่กู้และไม่กู้มีความแตกต่างกันคือ หนี้สินค้างชำระเมื่อตอนต้นปีและพื้นที่เพาะปลูก

สมเกียรติ ฉายไชน์ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปี 2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภาวะหนี้และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์จากการสุ่มตัวอย่าง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ 1,031 ครัวเรือนจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 4,079,981 ครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีตัวแปรได้แก่ จำนวนคนในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ขนาดถือครองที่ดิน ค่าใช้จ่ายการจ้างแรงงานทำการเกษตร ลักษณะทำการเกษตร รายได้รายจ่าย ความสามารถในการออม การกำหนดชำระคืนเงินกู้ แหล่ง

เงินกู้ ลักษณะการค้าประกันเงินกู้ จำนวนสัญญาเงินกู้ ปัจจัยเชิงบวกในการชำระหนี้ และปัจจัยเชิงลบในการชำระหนี้ ส่วนตัวแปรตาม คือความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพอใจในการชำระหนี้โดยเฉพาะเป็น ปัจจัยเชิงบวกที่ดึงดูดให้สมาชิกไปชำระหนี้คือความรู้สึกระทึกใจในการบริการของสหกรณ์ รองลงมาเป็นประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ต่อการเร่งรัดหนี้ ส่วนราชการให้ความสนใจช่วยเหลือเรื่องหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ไปชำระหนี้เป็น ปัจจัยเชิงลบ ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้อันดับแรกสาเหตุจากสมาชิกมีรายได้น้อย รองลงมาจากรายจ่ายในครัวเรือนสูงขึ้นกว่าปีก่อนและราคาผลิตผลตกต่ำ ตามลำดับ

สิริรัตน์ มีแสง (2540) ได้ศึกษาวิจัยการวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์นิคม ศึกษาเฉพาะเขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมเขต 5 ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในด้านสินเชื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าแหล่งเงินทุนของสหกรณ์คือการกู้ยืมจากภายนอกได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ทุนดำเนินงานทั้งหมด จ่ายเงินกู้ให้สมาชิกทั้งเงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว สินเชื่อที่จ่ายให้สมาชิกโดยเฉลี่ย 1 บาท เป็นเงินกู้ยืมจาก ชกส. 0.70 บาท จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ 0.03 บาท และเป็นเงินทุนของสหกรณ์เอง 0.27 บาท สหกรณ์ได้รับชำระหนี้จากสมาชิก เป็นเงินสด โดยเฉลี่ยร้อยละ 70.72 ของต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ และดอกเบี้ย โดยเฉลี่ยร้อยละ 86.26 ของดอกเบี้ยทั้งหมด สหกรณ์มีกำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ โดยเฉลี่ยร้อยละ 68.83 ของรายได้ทั้งหมด จุดคุ้มทุนในการบริหารสินเชื่อ 8 สหกรณ์ ได้วิเคราะห์จากปีการเงิน 2537 โดยเฉลี่ยร้อยละ 63.28 ของรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ

อรรณพ รุ่งวิทยากร(2540) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการชำระหนี้คั้นของเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร การกู้ยืมและการชำระหนี้คั้นของเกษตรกร วิเคราะห์ลักษณะและระบุปัญหาของการชำระหนี้คั้นของเกษตรกรและการชำระหนี้คั้นของเกษตรกร และการพัฒนารูปแบบการชำระหนี้คั้นของเกษตรกร โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวไร่ไถ่ในเขตอำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 100 คน แบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 50 คน ใช้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Spss/PC สถิติที่ใช้คือ T-test ผลการวิจัยพบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ลักษณะการกู้ยืมเงินทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน ส่วนการชำระหนี้คั้นก่อนกิจกรรมแทรกแซงทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีหนี้ทุกคน หลังกิจกรรมแทรกแซง กลุ่มทดลองมีการชำระหนี้คั้นแก่โรงงานน้ำตาลร้อยละ 76.0 ส่วนกลุ่มควบคุมมีการชำระหนี้คั้นร้อยละ 48.0 ซึ่งกลุ่มทดลองมีการชำระหนี้คั้นได้มากกว่า

อุทัย ยูมิน (2542) ได้ศึกษาปัญหาหนี้เสียของเกษตรกรปลูกข้าวนาकारเพื่อการเกษตร จังหวัดชลบุรี พบว่า เกษตรกรปลูกข้าวประสบปัญหาทางการผลิต เนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ และปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากสินค้าเกษตรตกต่ำซึ่งเป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกร ปัจจัยภายในก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง ซึ่งแม้จะควบคุมได้ แต่เนื่องจากเกษตรกรมีการศึกษาน้อย จึงแก้ไขได้ไม่มากนัก ปัญหาเหล่านี้ได้แก่ปัญหาด้านการบริหารจัดการ เช่นการให้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ การบริหารเงินสดให้มีประสิทธิภาพ การไม่นำเงินไปใช้ลงทุนทางด้านอื่น โดยจะต้องทยอยชำระคืนทันทีที่มีรายได้จากการขายผลผลิตผล และกู้กลับคืนเมื่อเกษตรกรมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุน

ชูชีพ วิถี (2543) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการเกิดหนี้เสียของเกษตรกรปลูกข้าว ธกส. พบว่า เกษตรกรปลูกข้าวที่มีหนี้เสียเงินต้นค้างชำระตั้งแต่สามแสนบาทขึ้นไป มีสาเหตุมาจากการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ เกษตรกรมีหนี้สินภายนอกรายอื่นที่ต้องชำระก่อน และเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหานี้เสีย ทั้งในส่วนที่เป็นความเห็นของเกษตรกรปลูกข้าวที่มีหนี้ค้างชำระ และพนักงานพัฒนาธุรกิจของ ธกส. มีความเห็นสอดคล้องกันหลายประการ แนวทางที่สำคัญ คือ การเสนอให้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้เงินกู้ใหม่ให้แก่ลูกค้าโดยการรวมสัญญาต้นเงินรวมสัญญาดอกเบี้ย และให้เงินกู้เพื่อการฟื้นฟูการเกษตร ขยายเวลาชำระหนี้คืนเงินกู้ให้มีความสัมพันธ์กับรายได้ การหาช่องทางจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตรเพื่อให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสม มีรายได้เพียงพอที่จะชำระคืนแหล่งเงินกู้ได้ ทั้งนี้การแก้ไขจะต้องกระทำอย่างจริงจัง โดยความร่วมมือกันทั้งฝ่ายเกษตรกรปลูกข้าวและธนาคารจึงจะประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

มานพ ชูแสง (2543) ศึกษาวิจัยการวิเคราะห์ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้เงินกู้ที่มีผลต่อการชำระคืน ธ.ก.ส. ของชาวสวนกาแฟในจังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้เงินกู้ที่มีผลต่อปริมาณการชำระคืนเงินกู้ ธ.ก.ส. ตลอดจนเปรียบเทียบ โครงสร้างรายได้ รายจ่าย และหนี้สิน ของเกษตรกรชาวสวนกาแฟในจังหวัดชุมพร ระหว่างเกษตรกรปลูกข้าวหนี้ค้างชำระและหนี้ปกติ โดยการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรปลูกข้าว ธ.ก.ส. ที่เป็นหนี้ค้างชำระ 50 ราย และที่เป็นหนี้ปกติ 100 ราย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้เงินกู้ ซึ่งได้แก่ การนำเงินกู้ไปชำระหนี้ภายนอก การนำเงินกู้ไปใช้จ่ายค่าอุปโภคบริโภค การนำเงินกู้ไปใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายฉุกเฉินและจำเป็น มีเพียง การนำเงินกู้ไปชำระหนี้ภายนอกเท่านั้น ที่มีความความสัมพันธ์กับปริมาณการชำระคืนเงินกู้ให้แก่ ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($r=-0.291$) เมื่อเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของปัจจัยด้าน

พฤติกรรมการใช้เงินกู้แต่ละอย่าง โดยใช้สถิติ ที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินกู้ที่นำไปชำระหนี้ภายนอก ของลูกค้ายกนี้ค้างชำระมากกว่าลูกค้ายกนี้ปกติ และค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินกู้ ที่นำไปใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ของลูกค้ายกนี้ค้างชำระแตกต่างจากลูกค้ายกนี้ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินกู้ที่นำไปใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินกู้ ที่นำไปใช้จ่ายฉุกเฉินและจำเป็นไม่แตกต่างกัน ด้านโครงสร้างรายได้ กลุ่มลูกค้ายกนี้ค้างชำระมีพื้นที่ถือครองการเกษตร รายได้การเกษตร และรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อครัวเรือน น้อยกว่ากลุ่มลูกค้ายกนี้ปกติอย่างเห็นได้ชัด ด้านโครงสร้างรายจ่าย รายจ่ายเพื่อชำระหนี้ภายนอก ในกลุ่มลูกค้ายกนี้ค้างชำระ มีสัดส่วนและค่าเฉลี่ย มากกว่ากลุ่มลูกค้ายกนี้ปกติ รายจ่ายการเกษตร ในกลุ่มลูกค้ายกนี้ค้างชำระมีสัดส่วน และค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มลูกค้ายกนี้ปกติ ด้านโครงสร้างหนี้สิน ลูกค้ายกนี้สองกลุ่ม มีปริมาณสัดส่วนหนี้สินจาก ธ.ก.ส. มากที่สุด โดยที่กลุ่มลูกค้ายกนี้ค้างชำระมีสัดส่วนหนี้สินที่สำคัญรองลงมา คือ หนี้สินจากพ่อค้านายทุน ขณะที่กลุ่มลูกค้ายกนี้ปกติมีสัดส่วนหนี้สินที่สำคัญรองลงมา คือ หนี้สินจากธนาคารพาณิชย์

วิลาวัลย์ ตั้งสกุล (2543) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โกสุมพิสัย จำกัด จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถชำระหนี้คืน พบว่าการทำกินบนที่ดินไม่เหมาะสม เพราะที่ดินตั้งอยู่ในทำเลที่ไม่อุดมสมบูรณ์ ขาดแหล่งน้ำ นอกจากนี้ไม่มีการออม เพราะมีรายได้ต่อครอบครัวต่ำ แต่มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรสูง และมีหนี้สินหลายทาง ด้านการผลิต การตลาด ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจและสังคม และการดำเนินงานของสหกรณ์พบว่า ปัญหาราคาปุ๋ย และปัจจัยการผลิตมีราคาสูงมาก ขาดแคลนแรงงานและค่าจ้างแรงงานมีอัตราสูง ที่ทำการเกษตรไม่เหมาะสม ขาดแคลนแหล่งน้ำ ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง และประสบปัญหาฝนแล้งจึงทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสทำอาชีพเสริม ไม่ได้ไปรับจ้างนอกบ้าน การใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรสูง มีการส่งบุตรหลานให้เรียนหนังสือ และค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคสูงมากและผลกระทบจากการดำเนินงานที่สำคัญได้แก่ หากสมาชิกชำระหนี้แล้วกู้ใหม่จะถูกหักค่าหุ้น รองลงมาได้แก่ การขาดแคลนยานพาหนะปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และพนักงานสินเชื่อมีไม่เพียงพอกับปริมาณงาน ขาดการเร่งรัดหนี้อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ในจังหวัด ระนอง โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- (1) สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระระยะสั้น ณ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 66 ราย
  - (2) สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระระยะปานกลาง ณ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 22 ราย
- รายละเอียดลูกหนี้ดังกล่าวแยกตามอายุหนี้แสดงอยู่ในภาคผนวก ข

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

(1) สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระระยะสั้น ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากการเรียงลำดับ ตามเลขที่สัญญาแล้วเลือกสัญญาวันสัญญา โดยการจับสลากในครั้งแรกได้สัญญาที่ 2 ซึ่งจะได้อุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 33 ราย

(2) สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระระยะปานกลางโดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 22 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตามกรอบแนวคิด ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยแล้วสร้างแบบสอบถามขึ้นมา

2.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ของข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระ

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-test) กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุขสำราญ จำกัด ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ก่อนนำไปใช้

2.1.4 หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.820 แสดงว่าแบบสอบถามนี้เป็นมาตรวัดที่จะสามารถให้คำตอบตรงตามที่ต้องการได้คือพอสมควร (ชนัน อนุমানราชชน. 2544 : 140)

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้

2.2 ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ และคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ในส่วนของรูปแบบคำถามนั้น เป็นคำถามประเภทมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) ซึ่งประกอบด้วยข้อความให้ผู้ตอบเลือกตอบโดยกำหนดคะแนน เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5
มาก	ให้คะแนน	4
ปานกลาง	ให้คะแนน	3
น้อย	ให้คะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบโดยสามารถเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) รวบรวมได้จากการสอบถามสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นหนี้ ต่อสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด แบ่งเป็นหนี้ค้างชำระระยะสั้น จำนวน 33 ราย และหนี้ค้างชำระระยะปานกลาง จำนวน 22 ราย โดยสอบถามระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม 2551 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 55 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ งบการเงินของสหกรณ์ ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ของสหกรณ์ ทะเบียนรายละเอียดลูกหนี้รายตัวของสมาชิกสหกรณ์ และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารหนังสือของส่วนราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และลงรหัส(Coding) แล้วนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และ ร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิก

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมและปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และเพื่อจัดระดับปัจจัยดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้แบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย(Class Interval) เพื่อการแปลผลและอธิบายตัวแปรไว้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่องห่างของค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ฉะนั้นเกณฑ์การตัดสินใจผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) กำหนดได้คือ

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แปลความว่า	อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แปลความว่า	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แปลความว่า	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แปลความว่า	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แปลความว่า	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการเป็นหนี้ค้างชำระโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression analysis) ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) และการทดสอบค่าที (t-test) โดยสมการถดถอยเชิงพหุ เป็นดังนี้

$$Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + b_3 x_3 + \dots + b_n x_n$$

เมื่อ Y	=	จำนวนเงินที่เป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิก
a	=	ค่าคงที่
$b_1 \dots b_n$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
$x_1 \dots x_n$	=	ตัวแปรอิสระในปัจจัยแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ครั้งนี้ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอผลการศึกษาด้วยการบรรยายประกอบตารางแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิก

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ อาชีพหลักทางการเกษตร อาชีพเสริม รายได้ รายจ่าย และมูลค่าสินทรัพย์ที่มีอยู่ ของสมาชิก ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
1. การประกอบอาชีพในภาคการเกษตร		
ทำไร่อ้อย	13	23.6
ทำสวนปาล์ม	28	50.90
ทำสวนยางพารา	8	14.50
ทำสวนผลไม้	5	9.1
ทำประมง	1	1.8
รวม	55	100
2. การประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร		
รับจ้างทั่วไป	18	32.70
ลูกจ้างบริษัท/ราชการ	1	1.8
ค้าขาย	6	10.90
หัตถกรรม/อุตสาหกรรมในครัวเรือน	4	7.3
อื่นๆ	3	5.5
ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากการเกษตร	23	41.80
รวม	55	100
3. รายได้รวมจากอาชีพการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี	5	9.1
50,001-70,000 บาทต่อปี	11	20
70,0001- 90,000 บาทต่อปี	23	23.6
90,001-110,000 บาทต่อปี	4	7.30
110,001-130,000 บาทต่อปี	5	9.1
130,001-150,000 บาทต่อปี	7	12.70
มากกว่า 150,000 บาทต่อปี	10	18.20
รวม	55	100
4. รายจ่ายรวมจากอาชีพการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี	13	23.60
50,001-70,000 บาทต่อปี	15	27.30

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ		จำนวน(ราย)	ร้อยละ
70,0001- 90,000	บาทต่อปี	9	16.40
90,001-110,000	บาทต่อปี	6	10.90
110,001-130,000	บาทต่อปี	2	3.60
130,001-150,000	บาทต่อปี	4	7.30
มากกว่า 150,000	บาทต่อปี	6	10.90
รวม		55	100

5. มูลค่าสินทรัพย์เฉลี่ย 524,109 บาทต่อราย

จากตารางที่ 4.1 พบว่า

- 1) การประกอบอาชีพการเกษตรที่เป็นรายได้หลัก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำสวนปาล์ม คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมา ทำไร่กาแฟ ทำสวนยางพารา และทำประมง คิดเป็นร้อยละ 23.6 14.5 และ 9.1 ตามลำดับ โดยประกอบอาชีพประมงน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.8
- 2) การประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตรของตนเองหรือบุคคลในครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 41.80 รองลงมา รับจ้างทั่วไป ค้าขาย หัตถกรรมหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน และอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 32.70 10.90 7.3 และ 5.5 ตามลำดับ โดยประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทหรือหน่วยงานราชการน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.8
- 3) รายได้รวมจากอาชีพการเกษตรต่อปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 70,001-90,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.60 รองลงมา มีรายได้ 50,001-70,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีรายได้มากกว่า 150,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.20 ตามลำดับ โดยมีรายได้ระหว่าง 110,001-130,000 และ น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี น้อยที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 9.10 เท่ากัน
- 4) รายจ่ายรวมจากอาชีพการเกษตรต่อปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อปี 50,001-70,000 คิดเป็นร้อยละ 27.30 รองลงมา มีรายจ่ายน้อยกว่า 50,000 คิดเป็นร้อยละ 23.60 และมีรายจ่าย 70,001-90,000 คิดเป็นร้อยละ 16.40 ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายระหว่าง 110,001-130,000 บาทต่อปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.60
- 5) มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อราย 524,109.00 บาทต่อราย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิก

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาปัจจัย 5 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านภัษรรมชาติ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยสอบถามจากลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ จำนวน 55 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ววิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับจำนวนเงินที่เป็นหนี้ค้างชำระ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ได้ตามลำดับดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ปรากฏดังภาพที่ 4.2 -4.6

(1) ปัจจัยด้านการผลิต ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านการผลิต

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ มีราคาสูง	4.42	0.50	มากที่สุด
2. ขาดแคลนแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงานสูง	3.07	0.66	ปานกลาง
3. ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสมขาดแหล่งน้ำ	2.98	0.76	ปานกลาง
4. ขาดการนำเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้	2.44	0.92	น้อย
5. ไม่ได้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	3.55	0.66	ปานกลาง
6. ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ	4.18	0.70	มาก
7. ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินการเกษตร	2.62	1.67	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.32	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าปัจจัยด้านการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ มีราคาสูง ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.70) และไม่ได้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการผลิตที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือขาดการนำเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้ ($\bar{X} = 2.44$, S.D. = 0.92)

(2) ปัจจัยด้านการตลาด ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านการตลาด

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
2.1 ขายผลผลิตได้ราคาต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน	3.89	0.81	มาก
2.2 ไม่มีการประกันราคาผลผลิตจากรัฐบาล	4.20	0.78	มาก
2.3 ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา	2.53	0.98	น้อย
2.4 ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง	3.93	0.86	มาก
2.5 มีเงื่อนไขสัญญาการขายผลผลิตกับพ่อค้าท้องถิ่น	3.71	0.76	มาก
2.6 แหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล	3.89	0.76	มาก
2.7 ขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย	2.82	1.23	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.57	0.88	มาก

จากตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านการตลาดพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือไม่มีการประกันราคาผลผลิตจากรัฐบาล ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.86) และแหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 0.98)

(3) ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
3.1 เกิดภาวะน้ำท่วม	1.45	0.63	น้อยที่สุด
3.2 เกิดภาวะฝนแล้ง	3.69	1.09	มาก
3.3 เกิดภาวะศัตรูพืชระบาด	2.18	1.42	น้อย
3.4 เกิดภาวะลมพายุ	2.04	1.37	น้อย
โดยภาพรวม	2.34	1.13	น้อย

จากตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$, S.D. =1.13) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเกิดภาวะฝนแล้ง ($\bar{X} = 3.69$, S.D. =1.09) รองลงมาคือเกิดภาวะศัตรูพืชระบาด ($\bar{X} = 2.18$, S.D. =1.42) ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือเกิดภาวะน้ำท่วม ($\bar{X} = 1.45$, S.D. =0.63)

(4) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.1 ใช้เงินกู้ยืมวัตถุประสงค์	3.76	0.69	มาก
4.2 ระบายผลผลิตเพื่อนำเงินไปชำระหนี้แห่งอื่นๆ	3.82	0.75	มาก
4.3 ไม่ได้ออกไปรับจ้างทำงานนอกบ้าน	2.95	0.89	ปานกลาง
4.4 ไม่มีอาชีพเสริม	3.67	0.72	มาก
4.5 สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย	3.05	0.93	ปานกลาง
4.6 มีการระส่งบุตรเรียนหนังสือ	3.73	0.95	มาก
4.7 มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคสูง	4.25	0.55	มากที่สุด
4.8 ค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรมต่างๆ สูง	2.02	1.01	น้อย
4.9 มีเงินกู้ยืมในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ	3.64	0.65	มาก
4.10 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในระบบมีอัตราสูง	3.58	0.57	มาก
โดยภาพรวม	3.45	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. =0.77) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคสูง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. =0.55) รองลงมาคือระบายผลผลิตเพื่อนำเงินไปชำระหนี้แห่งอื่นๆ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. =0.75) และใช้เงินกู้ยืมวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. =0.69) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรมต่างๆ สูง ($\bar{X} = 2.02$, S.D. =1.01)

(5) ปัจจัยด้านด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.1 ไม่มีการแนะนำแผนการผลิตหรือแผนการใช้จ่ายเงิน	4.07	0.79	มาก
5.2 ไม่มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน	3.98	0.87	มาก
5.3 ไม่ได้ส่งหนังสือเตือนหนี้ให้แก่สมาชิกทุกคน	4.04	0.74	มาก
5.4 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง	3.95	0.78	มาก
5.5 ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง	3.65	0.70	มาก
5.6 สมาชิกไม่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม	3.56	0.63	มาก
5.7 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ต่ำจึงยังไม่ชำระ	3.65	0.73	มาก
5.8 ถ้าส่งชำระหนี้แล้วกู้ใหม่ต้องถูกหักเงินค่าหุ้น	4.07	0.74	มาก
5.9 ถ้าส่งชำระหนี้แล้วได้รับเงินกู้ใหม่ล่าช้า	3.69	0.79	มาก
5.10 ไม่ได้รับวงเงินกู้เพิ่มอีก	3.76	0.72	มาก
5.11 ไม่ได้รับบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.09	0.87	ปานกลาง
5.12 ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก	3.40	0.74	ปานกลาง
5.13 ไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์	3.56	0.74	มาก
5.14 ขาดแคลนยานพาหนะในการปฏิบัติงาน	2.29	0.98	น้อย
5.15 เงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมมีจำกัด	3.60	0.60	มาก
5.16 พนักงานสินเชื่อมีน้อยไม่เพียงพอกับสมาชิก	3.22	0.85	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.60	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$, S.D. =0.76) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ถ้าส่งชำระหนี้แล้วกู้ใหม่ต้องถูกหักเงินค่าหุ้น ($\bar{X}=4.07$, S.D. =0.74) รองลงมาคือไม่มีการแนะนำแผนการผลิตหรือแผนการใช้จ่ายเงิน ($\bar{X}=4.07$, S.D. =0.79) และไม่ได้ส่งหนังสือเตือนหนี้ให้แก่สมาชิกทุกคน ($\bar{X}=4.04$, S.D. =0.74) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือขาดแคลนยานพาหนะในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=2.29$, S.D. =0.98)

จากการศึกษาปัจจัย ทั้ง 5 ด้านข้างต้นสามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ย โดยรวมได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ลำดับความสำคัญของปัจจัย

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์	3.60	0.76	มาก
2. ด้านการตลาด	3.57	0.88	มาก
3. ด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.45	0.77	มาก
4. ด้านการผลิต	3.32	0.84	ปานกลาง
5. ด้านภัยธรรมชาติ	2.34	1.13	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่าปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.60$, S.D. =0.76) รองลงมา คือปัจจัยด้านการตลาด ($\bar{x}=3.57$, S.D. =0.88) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{x}=3.45$, S.D. =0.77) ปัจจัยด้านการผลิต ($\bar{x}=3.32$, S.D. =0.84) และปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ($\bar{x}=2.34$, S.D. =1.13) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการเป็นหนี้ค้างชำระ

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการเป็นหนี้ค้างชำระครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุโดยนำตัวแปรอิสระทุกตัวเข้าสมการภายในขั้นตอนเดียวตามวิธี Enter ผลปรากฏดังนี้

(1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตกับการเป็นหนี้ค้างชำระ
รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตกับการเป็นหนี้ค้างชำระ

ตัวแปรอิสระ	Beta	t	Sig.t
1. ปล่อยและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ มีราคาสูง	0.130	0.884	0.318
2. ขาดแคลนแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงานสูง	-0.078	-0.423	0.674
3. ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสมขนาดแหล่งน้ำ	-0.120	-0.642	0.524
4. ขาดการนำเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้	0.103	0.378	0.707
5. ไม่ได้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน	-0.087	-0.524	0.603
6. ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ	-0.036	-0.230	0.819
7. ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินการเกษตร	-0.244	-1.104	0.275
$R^2=0.102$ $F=0.760$ $sig.f = 0.623$			

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการผลิตซึ่งมีตัวแปรอิสระ 7 ตัว ปรากฏว่า
ได้ค่า $F = 0.760$ $Sig.f = 0.623$ หมายความว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม
ในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.102
หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 10.20

(2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการตลาดกับการเป็นหนี้ค้างชำระ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการตลาดกับการเป็นหนี้ค้างชำระ

ตัวแปรอิสระ	Beta	t	Sig.t
2.1 ขายผลผลิตได้ราคาต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน	-0.193	-1.104	0.275
2.2 ไม่มีการประกันราคาผลผลิตจากรัฐบาล	-0.076	-0.412	0.682
2.3 ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา	0.022	0.091	0.928
2.4 ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง	-0.021	-0.127	0.900
2.5 มีเงื่อนไขสัญญาการขายผลผลิตกับพ่อค้าท้องถิ่น	0.064	0.416	0.679
2.6 แหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล	0.034	0.205	0.838
2.7 ขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย	-0.23	-0.542	0.590

$R^2 = 0.081$ $F = 0.591$ $\text{sig.f} = 0.760$

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการตลาด ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 7 ตัวได้ค่า $F = 0.591$ $\text{Sig.f} = 0.760$ หมายความว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปแบบเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.081 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร ของตัวแปรตาม ได้ร้อยละ 8.10

(3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะชีวิตกับการเป็นหนี้ค้างชำระ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะชีวิตกับการเป็นหนี้ค้างชำระ

รายการ(ตัวแปรอิสระ)	Beta	t	Sig.t
3.1 เกิดภาวะน้ำท่วม	-0.132	-0.811	0.421
3.2 เกิดภาวะฝนแล้ง	0.114	0.716	0.478
3.3 เกิดภาวะศัตรูพืชระบาด	0.378	0.962	0.341
3.4 เกิดภาวะลมพายุ	-0.431	-1.151	0.255

$R^2 = 0.049$ $F = 0.651$ $\text{sig.f} = 0.629$

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภคธรรมชาติซึ่งมีตัวแปรอิสระ 4 ตัวได้ค่า $F = 0.651$ Sig.f = 0.629 หมายความว่า ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.049 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 4.90

(4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมกับการเป็นหนี้ค้างชำระรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมกับการเป็นหนี้ค้างชำระ

ตัวแปรอิสระ	Beta	t	Sig.t
4.1 ใช้เงินกู้ยืมวัตถุประสงค์	-0.183	-1.257	0.22
4.2 ระบายผลผลิตเพื่อนำเงินไปชำระหนี้แห่งอื่นๆ	-0.136	-0.960	0.34
4.3 ไม่ได้ออกไปรับจ้างทำงานนอกบ้าน	0.166	1.042	0.30
4.4 ไม่มีอาชีพเสริม	-0.164	-1.172	0.25
4.5 สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย	0.244	1.771	0.08
4.6 มีการส่งบุตรเรียนหนังสือ	-0.113	0.663	0.51
4.7 มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคสูง	-0.51	-0.310	0.76
4.8 ค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรมต่างๆ สูง	-0.310	-1.937	0.06
4.9 มีเงินกู้ยืมในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ	0.314	1.996*	0.05
4.10 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในระบบมีอัตราสูง	-0.307	-1.945	0.06

$R^2 = 0.331$ $F = 2.181$ sig.f = 0.037

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 10 ตัว ได้ค่า $F = 2.181$ Sig.f = 0.037 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น จากการพิจารณาตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินที่เป็นหนี้ค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ มีเงินกู้ยืมในระบบมากกว่าในระบบ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.331 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 33.10

(5) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระ

ตัวแปรอิสระ	Beta	t	Sig.t
5.1 ไม่มีการแนะนำแผนการผลิตหรือแผนการใช้จ่ายเงิน	-0.005	-0.038	0.97
5.2 ไม่มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน	0.142	-1.034	0.31
5.3 ไม่ได้ส่งหนังสือเตือนหนี้ให้แก่สมาชิกทุกคน	-0.097	-0.608	0.55
5.4 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง	0.143	1.093	0.28
5.5 ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง	0.480	3.430*	0.00
5.6 สมาชิกไม่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม	-0.067	-0.471	0.64
5.7 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ต่ำจึงยังไม่ชำระ	-0.166	-1.354	0.18
5.8 ถ้าส่งชำระหนี้แล้วกู้ใหม่ต้องถูกหักเงินค่าหุ้น	-0.024	-0.203	0.84
5.9 ถ้าส่งชำระหนี้แล้วได้รับเงินกู้ใหม่ล่าช้า	-0.191	-1.441	0.16
5.10 ไม่ได้รับวงเงินกู้เพิ่มอีก	-0.098	-0.742	0.46
5.11 ไม่ได้รับบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์	-0.048	-0.361	0.72
5.12 ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก	-0.413	-3.438*	0.00
5.13 ไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์	-0.192	-1.461	0.15
5.14 ขาดแคลนยานพาหนะในการปฏิบัติงาน	-0.145	-1.053	0.30
5.15 เงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมมีจำกัด	0.228	1.921	0.62
5.16 พนักงานสินเชื่อมีน้อยไม่เพียงพอกับสมาชิก	0.275	1.924	0.62

$R^2 = 0.576$ $F = 3.226$ $sig.f = 0.002$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 16 ตัว ได้ค่า $F = 3.226$ $Sig.f = 0.002$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น จากการพิจารณาตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับจำนวนเงินที่เป็นหนี้ค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง

และ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R Square) มีค่าเท่ากับ 0.576 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 57.60

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ

จากการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของกลุ่มตัวอย่างปรากฏผลดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

n = 55		
แนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ	จำนวนราย	ร้อยละ
1. ทขยชำระหนี้ตามที่มาของแหล่งรายได้โดยไม่รวบรวมเงินไว้ชำระครั้งเดียว	43	78.18
2. เป็นหนี้จากแหล่งเงินกู้เดียว	34	61.82
3. งคการลงทุนในทรัพย์สินอื่นที่ไม่จำเป็น	27	49.10
4. จัดให้มีการสนับสนุนทางการตลาด	26	47.27
5. นำเงินกู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กู้	23	41.82
6. ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	12	21.82
7. ลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนทางการผลิต	11	20.00
8. จัดให้มีความรู้เรื่องการลงทุนทางการผลิต	10	18.18
9. ขอยืดเวลาชำระหนี้โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	9	16.36
10. นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการผลิต	9	16.36
11. ขยายพื้นที่ทำการเกษตร	6	10.91
12. เปลี่ยนระบบการผลิตใหม่ตามที่ตลาดต้องการ	5	9.09
13. ทำการผลิตหลายประเภทเพิ่มขึ้นเพื่อลดความเสี่ยง	3	5.45
14. ทำกิจกรรมที่ไม่ใช่การเกษตรเพิ่มขึ้น	0	0

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีแนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด คือการทยอยชำระหนี้ตามที่มาของแหล่งรายได้โดยไม่รวบรวมเงิน

ไว้ชำระครั้งเดียว จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.18 รองลงมาคือ การให้สมาชิกเป็นหนี้จากแหล่ง
เงินกู้เดียว จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.82 และการงดการลงทุนในทรัพย์สินอื่นที่ไม่จำเป็น จำนวน
27 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.10 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด จังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด จังหวัดระนอง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ สมาชิกที่มีหนี้ระยะสั้นค้างชำระ ณ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 33 ราย และ สมาชิกที่มีหนี้ระยะปานกลางค้างชำระ ณ 31 มีนาคม 2550 จำนวน 22 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม 2551 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุและค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนปาล์ม เป็นรายได้หลัก และไม่มีการประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร ทำให้สมาชิกมีรายได้รวมจากอาชีพการเกษตรอยู่ระหว่าง 70,001-90,000 บาทต่อปี และมีค่าใช้จ่ายรวมจากการประกอบอาชีพการเกษตรต่อปีระหว่าง 50,001-70,000 บาท

1.2 ปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วยปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านภัยธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วสามารถเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยได้ดังนี้

(1) ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่การส่งชำระหนี้แล้วกู้ใหม่ต้องถูกหักเงินค่าหุ้น ไม่มีการแนะนำแผนการผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและไม่ได้ส่งหนังสือเตือนหนี้ให้แก่สมาชิกทุกคน

(2) ปัจจัยด้านการตลาด ได้แก่ การไม่มีการประกันราคาผลผลิตจากรัฐบาล ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลางและแหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล

(3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคสูง ระบายผลผลิตเพื่อนำเงินไปชำระหนี้แหล่งอื่นๆ และใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์

(4) ปัจจัยด้านการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่นมีราคาสูง ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำและไม่ได้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน

(5) ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ได้แก่ เกิดภาวะฝนแล้ง และเกิดภาวะศัตรูพืชระบาด

1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ มีเพียง 2 ด้าน คือปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ มีเงินกู้ในระบบมากกว่าในระบบ และปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง และขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก

1.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวทางแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ คือการทยอยชำระหนี้ตามที่มาของแหล่งรายได้โดยไม่รวบรวมเงินไว้ชำระครั้งเดียว รองลงมาคือการเป็นหนี้จากแหล่งเงินกู้เดียว และการงดการลงทุนในทรัพย์สินอื่นที่ไม่จำเป็นตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากผลศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ในแต่ละด้านพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมและปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้ศึกษาจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง และ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่มีความต่อเนื่องหรือไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ขาดความเอาใจใส่ในหน้าที่ ไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการทวงถามหนี้ ด้านผู้นำกลุ่มมีนโยบายการบริหารหนี้แบบเครือข่าย ไม่กล้าติดตามหนี้เนื่องจากกลัวเสียฐานคะแนน กรรมการขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ไม่มุ่งดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ ฉายโชน(2539) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปี 2539 ที่พบว่าปัจจัยเชิงบวกที่ดึงดูดใจสมาชิกไปชำระหนี้คือ ประธานกลุ่มเลขานุการกลุ่มและ เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีการเร่งรัดติดตามทวงหนี้

2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือมีเงินกู้ในระบบมากกว่าในระบบ เนื่องจากสมาชิกมีหนี้ ค้างชำระกับสหกรณ์ทำให้ไม่สามารถกู้เงินจากสหกรณ์ได้อีก จึงหันไปกู้หนี้ยนอกระบบเพื่อนำมาใช้ จ่ายในชีวิตประจำวันหรือลงทุนในการผลิต เมื่อได้รับเงินจากการขายผลผลิตได้นำไปชำระหนี้ นอกกระบบก่อนเพราะมีดอกเบี้ยสูงกว่าสหกรณ์ และมีการทวงหนี้จากเจ้าหน้าที่มากกว่าทางสหกรณ์ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูชีพ วิถี (2543, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาการเกิดหนี้เสียของ เกษตรกรปลูกข้าว ธกส. พบว่า เกษตรกรปลูกข้าวที่มีหนี้เสียเงินต้นค้างชำระตั้งแต่สามแสนบาทขึ้นไป มี สาเหตุมาจากเกษตรกรมีหนี้สินภายนอกหลายอันที่ต้องชำระก่อน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษารั้ครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ควรสนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ออกติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อพิจารณาหา แนวทางช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงาน อีกทั้งร่วมกันกำหนดมาตรฐานการแก้ไขปัญหาให้กับ สมาชิกสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

3.1.2 สหกรณ์ ควรมีการกำหนดนโยบายให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการผลิตของ สมาชิกให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะข้อมูลต้นทุน และปัจจัยการผลิตของพืชแต่ละ ประเภท รวมทั้งรายได้ต่อไร่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาเงินกู้ให้แก่สมาชิก ควรจัดให้มีการ ฝึกอบรมผู้บริหารและฝ่ายจัดการให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานสหกรณ์ และให้ การศึกษาอบรมแก่สมาชิกให้เข้าใจหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของสหกรณ์ รวมทั้งสหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์ให้ สมาชิกได้รับรู้อย่างทั่วถึงโดยผ่านประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม และมีการออกติดตามเร่งรัดหนี้สิน อย่างจริงจัง พร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจให้สมาชิกรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และชี้แจงให้ ลูกหลานชำระหนี้แทนสมาชิกซึ่งมีอายุมากแล้วหรือให้ผู้ค้าประกันช่วยติดตามหนี้ นอกจากนี้ สหกรณ์ควรดำเนินธุรกิจรวมขาย เพื่อเป็นการตัดตอนการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางและเป็นการ ช่วยเหลือสมาชิกให้ได้ราคาผลผลิตที่เป็นธรรม

3.1.3 สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากอาชีพการเกษตรคือการทำสวนปาล์ม และไม่มีการประกอบอาชีพอื่นๆ เสริมทำให้สมาชิกมีรายได้ประมาณ 70,001- 90,000 บาท ต่อปี แต่มีค่าใช้จ่ายรวมจากการประกอบอาชีพการเกษตรต่อปีระหว่าง 50,001-70,000 บาท ซึ่งอาจทำให้ในแต่ละปีสมาชิกไม่มีเงินเหลือเก็บหรือมีเงินเหลือพอที่จะชำระหนี้ได้ บางครั้งหากเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งอยู่เหนือการควบคุมของสมาชิกอาจทำให้สมาชิกต้องประสบปัญหาในการประกอบอาชีพได้ สมาชิกควรหาอาชีพอื่นเสริมอาจจะเป็นการปลูกผักสวนครัว หัตถกรรมในครัวเรือน โดยสามารถทำในช่วงเวลาที่ว่างจากการทำอาชีพหลัก

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

3.2.2 ศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหานี้ ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2540) *การสหกรณ์ไทยแห่งประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- _____ (2549) *คู่มือการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ภาคการเกษตร* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กัลยาพร กัลยาบุตร (2533) "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2533" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- "ข้อบังคับสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด พ.ศ.2543" สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
- ชูชีพ วิถี (2543) "การศึกษาปัญหาการเกิดหนี้เสียของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด" ปัญหาพิเศษรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ทศพร พลีดี (2547) "การศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัด
นครราชสีมา" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขานโยบายสาธารณะ วิทยาลัย
การเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- "พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542" *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116 ตอน 30 ก หน้า 2
- มานพ ชูแสง "การวิเคราะห์ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้เงินกู้ที่มีผลต่อการชำระคืน ธ.ก.ส. ของ
ชาวสวนกาแฟในจังหวัดชุมพร" บทความออนไลน์ ค้นคืนเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551
จาก http://www2.psu.ac.th/mab/006_abstack_MAB1.html
- ลาวัด จรรยากรณ์ (2546) "กระบวนการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรม่วงสามสิบ จำกัด อำเภอม่วง
สามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี" การศึกษาปัญหาพิเศษ ปริญญาโท บริหารธุรกิจ คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วิลาวัลย์ ตั้งสกุล (2543) "วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาหนี้ค้างชำระ" วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด (2547) รายงานประจำปีสำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2548
สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
- _____ (2548) รายงานประจำปีสำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549
สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
- _____ (2549) รายงานประจำปีสำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2550

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

สมเกียรติ ฉายโชน (2539) “ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตร ปี 2539” กรุงเทพฯ รายงานวิจัยฝ่ายวิจัยการพัฒนางานสหกรณ์ กองวิชาการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์

สิริรัตน์ มีแสง(2540) “การวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์นิคม ศึกษาเฉพาะสหกรณ์นิคม
เขต 5” กรุงเทพมหานคร รายงานวิจัย กลุ่มพัฒนาระบบการจัดการสหกรณ์นิคม กอง
สหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์

อุทัย ยูมิน (2542) ปัญหาหนี้เสียของเกษตรกรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัด
ชลบุรี” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

“ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยของสหกรณ์เกษตรกะเปอร์ จำกัด พ.ศ. 2544” สหกรณ์
การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

อรรณพ รุ่งวิทยาการ(2540) “การพัฒนารูปแบบการชำระหนี้ค้ำของเกษตรกร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับสมาชิกสหกรณ์

แบบสอบถามสำหรับสมาชิกสหกรณ์

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางเศรษฐกิจของสมาชิก

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ท่านเลือกและเติมคำหรือตัวเลขลงในช่องว่าง

<p>1. ท่านประกอบอาชีพการเกษตรประเภทใดที่เป็นรายได้หลัก</p> <p>☐ 1. ทำไร่อ้อย</p> <p>☐ 2. ทำสวนปาล์ม</p> <p>☐ 3. ทำสวนยางพารา</p> <p>☐ 4. ทำประมง</p> <p>☐ 5. ทำสวนผลไม้</p>
<p>2. การประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตรของตนเองหรือบุคคลในครัวเรือน</p> <p>☐ 1. รับจ้างแรงงานทั่วไป</p> <p>☐ 2. ลูกจ้างบริษัท/ส่วนราชการ</p> <p>☐ 3. ค้าขาย</p> <p>☐ 4. หัตถกรรม/อุตสาหกรรมในครัวเรือน</p> <p>☐ 5. อื่นๆ</p> <p>☐ 6. ไม่มีอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร</p>
<p>3. ท่านมีรายได้รวมจากอาชีพการเกษตรทุกประเภทต่อปีโดยประมาณ</p> <p>☐ 1. น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี</p> <p>☐ 2. 50,001 - 70,000 บาทต่อปี</p> <p>☐ 3. 70,001 - 90,000 บาทต่อปี</p> <p>☐ 4. 90,001 - 110,000 บาทต่อปี</p> <p>☐ 5. 110,001 - 130,000 บาทต่อปี</p> <p>☐ 6. 130,001 - 150,000 บาทต่อปี</p> <p>☐ 7. สูงกว่า 150,000 บาทต่อปี</p>

4. ท่านมีรายจ่ายรวมจากอาชีพการเกษตรทุกประเภทต่อปี โดยประมาณ

- 1. น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี
- 2. 50,001- 70,000 บาทต่อปี
- 3. 70,001 – 90,000 บาทต่อปี
- 4. 90,001 – 110,000 บาทต่อปี
- 5. 110,001 – 130,000 บาทต่อปี
- 6. 130,001 – 150,000 บาทต่อปี
- 7. สูงกว่า 150,000 บาทต่อปี

5. มูลค่าทรัพย์สินที่ท่านมีอยู่ในปัจจุบัน มีมูลค่า

ประมาณ..... บาท

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์
 โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการผลิต การตลาด ภัยธรรมชาติ
 ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของท่าน และเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์

ปัจจัย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการผลิต					
1.1 ปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่นๆ มีราคาสูง					
1.2 ขาดแคลนแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงานสูง					
1.3 ที่ดินทำเกษตรไม่เหมาะสมขาดแหล่งน้ำ					
1.4 ขาดการนำเครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้					
1.5 ไม่ได้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน					
1.6 ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ					
1.7 ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินการเกษตร					
2. ด้านการตลาด					
2.1 ขายผลผลิตได้ราคาต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน					
2.2 ไม่มีการประกันราคาผลผลิตจากรัฐบาล					
2.3 ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา					
2.4 ถูกกดราคาหรือซื้อจากพ่อค้าคนกลาง					
2.5 มีเงื่อนไขสัญญาการขายผลผลิตกับพ่อค้า ท้องถิ่น					
2.6 แหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล					
2.7 ขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย					
3. ด้านภัยธรรมชาติ					
3.1 เกิดภาวะน้ำท่วม					
3.2 เกิดภาวะฝนแล้ง					
3.3 เกิดภาวะศัตรูพืชระบาด					
3.4 เกิดภาวะลมพายุ					

ปัจจัย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ด้านเศรษฐกิจและสังคม					
4.1 ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์					
4.2 ระบายผลผลิตเพื่อนำเงินไปชำระหนี้แหล่งอื่นๆ					
4.3 ไม่ได้ออกไปรับจ้างทำงานนอกบ้าน					
4.4 ไม่มีอาชีพเสริม					
4.5 สมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย					
4.6 มีภาระส่งบุตรเรียนหนังสือ					
4.7 มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคสูง					
4.8 ค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรมต่างๆ สูง					
4.9 มีเงินกู้ในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ					
4.10 ดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบมีอัตราสูง					
5. ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์					
5.1 ไม่มีการแนะนำแผนการผลิตหรือแผนการใช้เงินทุน					
5.2 ไม่มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้					
5.3 ไม่ได้ส่งหนังสือเตือนหนี้ให้แก่สมาชิกทุกคน					
5.4 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง					
5.5 ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม ไม่ได้ติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่อง					
5.6 สมาชิกไม่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม					
5.7 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ต่ำจึงยังไม่ชำระ					
5.8 ถ้าส่งชำระหนี้แล้วกู้ใหม่ต้องถูกหักเงินค่าหุ้น					
5.9 ถ้าส่งชำระหนี้แล้วได้รับเงินกู้ใหม่ล่าช้า					
5.10 ไม่ได้รับวงเงินกู้เพิ่มอีก					

ปัจจัย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.11 ไม่ได้รับการบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์					
5.12 ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก					
5.13 ไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์					
5.14 ขาดแคลนยานพาหนะในการปฏิบัติงาน					
5.15 เงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมมีจำกัด					
5.16 พนักงานสินเชื่อมีน้อยไม่เพียงพอกับสมาชิก					

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ปัญหานี้ค้างชำระ

คำชี้แจง ท่านคิดว่าแนวทางในข้อใดต่อไปนี้อาจแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระให้ท่านได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. นำเงินกู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กู้
- 2. จัดให้มีความรู้เรื่องการลงทุนทางการผลิต
- 3. ทอยชำระหนี้ตามที่มาของแหล่งรายได้ โดยไม่รวบรวมเงินไว้ชำระครั้งเดียว
- 4. เปลี่ยนระบบการผลิตใหม่ตามที่ตลาดต้องการ
- 5. ลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนทางการผลิต
- 6. ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- 7. งดการลงทุนในทรัพย์สินอื่นที่ไม่จำเป็น
- 8. เป็นหนี้จากแหล่งเงินกู้เดียว
- 9. ทำการผลิตหลายประเภทเพิ่มขึ้นเพื่อลดความเสี่ยง
- 10. นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการผลิต
- 11. ทำกิจกรรมที่ไม่ใช่การเกษตรเพิ่มขึ้น
- 12. จัดให้มีการสนับสนุนทางการตลาด
- 13. ขยายพื้นที่ทำการเกษตร
- 14. ขอยืดเวลาชำระหนี้โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้
- 15. อื่นๆ (ระบุ) .....

ภาคผนวก ข
รายละเอียดลูกหนี้แยกตามอายุหนี้

ตารางรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นจำแนกตามอายุหนี้

ที่	เลขที่สัญญา	หนี้ค้าง (บาท)			
		อายุหนี้ 1 ปี	อายุหนี้ 2 ปี	อายุหนี้ 3 ปี	อายุหนี้มากกว่า 3 ปี
1	19/2530				4,500.00
2	3/2522				4,976.00
3	32/2532				5,000.00
4	42/2532				3,000.00
5	91/2532				3,584.00
6	154/2532				5,000.00
7	51/2533				6,481.00
8	52/2533				3,000.00
9	67/2533				5,900.00
10	127/2533				10,000.00
11	6/2535				5,000.00
12	69/2535				9,000.00
13	89/2535				5,700.00
14	193/2535				13,000.00
15	198/2535				16,800.00
16	202/2535				12,400.00
17	37/2536				8,314.00
18	50/2536				9,158.00
19	134/2536				8,564.00
20	220/2536				7,000.00
21	236/2536				7,000.00
22	238/2536				10,000.00
23	35/2537				30,000.00
24	53/2537				10,000.00
25	62/2537				8,000.00

ตาราง (ต่อ)

ที่	เลขที่สัญญา	หนี้ค้าง (บาท)			
		อายุหนี้ 1 ปี	อายุหนี้ 2 ปี	อายุหนี้ 3 ปี	อายุหนี้มากกว่า 3 ปี
26	84/2537				18,000.00
27	90/2537				16,000.00
28	103/2537				9,959.00
29	105/2537				9,032.00
30	117/2537				10,000.00
31	140/2537				12,000.00
32	143/2537				10,532.00
33	171/2537				16,000.00
34	178/2537				10,000.00
35	238/2537				20,000.00
36	252/2537				20,000.00
37	46/2538				30,000.00
38	63/2538				29,500.00
39	65/2538				20,000.00
40	79/2538				20,000.00
41	86/2538				30,000.00
42	87/2538				10,000.00
43	103/2538				30,000.00
44	122/2538				10,000.00
45	22/2539				30,000.00
46	140/2538				10,000.00
47	143/2538				3,500.00
48	252/2538				30,000.00
49	253/2538				30,000.00
50	254/2538				80,000.00
51	7/2539				10,000.00

ตาราง (ต่อ)

ที่	เลขที่สัญญา	หนี้ค้าง (บาท)			
		อายุหนี้ 1 ปี	อายุหนี้ 2 ปี	อายุหนี้ 3 ปี	อายุหนี้มากกว่า 3 ปี
52	42/2539				30,000.00
53	1/2546			10,000.00	
54	38/2546			10,000.00	
55	39/2546			2,848.00	
56	3/2548		30,000.00		
57	4/2548		30,000.00		
58	6/2548		30,000.00		
59	7/2548		30,000.00		
60	8/2548		30,000.00		
61	10/2548		30,000.00		
62	5/2549	30,000.00			
63	7/2549	30,000.00			
64	9/2549	30,000.00			
65	10/2549	30,000.00			
66	11/2549	20,000.00			
67	12/2549	30,000.00			
	รวม(สัญญา)	6	6	3	52
	รวม(บาท)	170,000.00	180,000.00	22,848.00	765,900

ตารางรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางจำแนกตามอายุหนี้

ที่	เลขที่สัญญา	หนี้ค้าง (บาท)			
		อายุหนี้ 1 ปี	อายุหนี้ 2 ปี	อายุหนี้ 3 ปี	อายุหนี้มากกว่า 3 ปี
1	13/2520				7,000.00
2	3/2523				7,000.00
3	6/2535				18,000.00
4	11/2536				25,000.00
5	39/2537				19,500.00
6	53/2537				18,242.00
7	6/2538				30,000.00
8	10/2538				30,000.00
9	2/2539				80,000.00
10	1/2546	17,000.00			
11	2/2546	7,000.00			
12	5/2546	20,000.00			
13	8/2546	15,000.00			
14	9/2546	71,162.00			
15	10/2546	18,555.00			
16	2/2547	150,000.00			
17	2/2548	150,000.00			
18	6/2547	29,500.00			
19	7/2547	20,000.00			
20	8/2547	20,000.00			
21	9/2547	20,000.00			
22	10/2547	60,919.00			
	รวม(สัญญา)	13			9
	รวม(บาท)	599,136.00			234,742.00

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสิรินาถ นามจันทร์
วัน เดือน ปีเกิด	1 กุมภาพันธ์ 2517
สถานที่เกิด	อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต(การบัญชี) พ.ศ. 2541 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง เลขที่ 15 ถนนลู่วิ่ง ตำบลเขานิวเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ 5